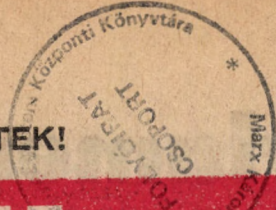

#5047

81/ET

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XXVI. ÉVFOLYAM, 17. SZÁM

ÁRA: 1,40 FORINT

1984. NOVEMBER 9.

Nívódíj

Az egyetemi KISZ-bizottság farsadagos, nívós, budapesti szinten kiemelkedő közművelődési tevékenysége elismerésképpen Nívódíjban részesítette a Közgáz Jazzklubot, illetve annak két lelkiismeretes fő szervezőjét, Reményik Kálmánt és Srej Mártát. Gratulálunk!

Kerületi jogkör november elsejétől

Az MSZMP Budapesti Bizottságának Végrehajtó Bizottsága 1984. október 17-én határozatot fogadott el a kerületi jogkör kapott egyetemi pártbizottságok irányításáról, és működéséről. E határozat néhány megállapítást a következőkben közöljük:

A Politikai Bizottság 1984. július 31-i határozata kísérleti jelleggel engedélyezte, hogy a politikai munka irányításának, ellenőrzésének javítására, a pártvezetők gyorsabb tájékoztatása és közvetlenebb segítése érdekében a Budapesti Műszaki Egyetem, az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem és a Semmelweis Orvostudományi Egyetem pártbizottságai kerületi jogot kap-

janak, és a budapesti pártbizottság irányítása alá tartozzanak. A négy pártbizottság önálló fegyelmi jogkörrel és a tagfelvétel megerősítésének jogkörével is rendelkezik.

Biztosítani kell, hogy az egyetemi pártbizottságok a kerületek politikai életében továbbra is vegyenek részt. A pártbizottságok a kerületi jogkör (jogilag és gazdaságilag) 1984. november 1-től kaphatják meg. Az elmúlt 5 év munkájának minősítését a kerületi pártbizottságok közreműködésével a bpb végezze el. A jelenlegi egyetemi pártbizottságok és a végrehajtó bizottságok változatlan összetételben működjenek a párttervezetekig.

Ünnepség az októberi forradalom évfordulóján

A Földes Ferenc Kollégium tanácstermében november 2-án került sor a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 67. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségre. A magyar és a szovjet himnusz elhangzása után Selmeci Lajos egyetemi párttitkár köszöntötte a megjelenteket.

Kovács István színművész szavalta el Andrej Voznyeszenszkij versét, majd Vajda Lajos egyetemi adjunktus, az

MSZMP általános kari I. pártalapszervezet titkára tartotta meg ünnepi beszédét. Lukács György szavaival méltatta az októberi forradalom s Lenin történelmi szerepét. „Lenin ugyanazt teljesíti a mi korszakunk vonatkozásában, mint Marx a kapitalizmus összefelbomlására nézve. Oroszország fejlődési problémáiban mindig az egész korszak problémáit látta. Azt látta, hogy a kapitalizmus utolsó szakaszá-

ba lépett, azt a lehetőséget látta, hogy most már elkerülhetlenné vált a végső küzdelem a burzsoázia és a proletariátus között, s ezt a proletariátus és az emberiség javára lehet eldönteni.”

Jövőre ünnepeljük hazánk felszabadulásának 40. évfordulóját, így a „mérhetetlen szenvedésre és pusztulásra gondolva” tisztelettel emlékezett az előadó a Szovjetunió hősi halottaira és más

országok harcosaira, ellenál-
lóira, akik kiharcolták a bé-
két, s így egy új társadalom
felépítésének lehetőségét.

„Lenin a szovjetek II. kongresszusán a békedekrétum kifejtését ezekkel a szavakkal vezette be: a béke kérdése égető kérdés, napjaink fájó kérdése.” — folytatta beszédét Vajda Lajos. Sajnálatos módon ezek a szavak manap-

(Folytatás a 7. oldalon)

Diplomaosztó ünnepség

November 2-án, délelőtt 10 órai kezdettel a második emeleti tanácsteremben tartotta az általános kar ünnepi tanácsulását, amelyen az év végén végzették kapták meg diplomáikat.

A búcsúzókat Medgyesi Péter pénzügyminiszter-helyettes köszöntötte

Az ünnepség a himnusz hangjaival kezdődött, majd Kalmár György, az általános kar dékánhelyettese búcsúztatta a végzett hallgatókat.

Ilyenkor, a munkák értékelésénél a tanároknak is megfogalmazódik a kérdés: vajon megtettünk-e mindent, vajon elegendő lesz-e az átadott tudásanyag diákjainknak az életben? A képzés-korszerűsítés, a tartalmi, módszertani újjászervezés időszakában, magasabb színvonal elérésének igényével nem könnyű jól felkészíteni. Jól felkészíteni annak reményével, hogy a végzős diákok képesek lesznek megfelelni a fokozott követelményeknek. Nem arra bízta Kalmár György a végzetteket, hogy

mindenben vakul alkalmazkodjanak; a jobbat, többet akaró, fiatalos, újításra kész szellem továbbvitelét kérte tőlük.

Ezután dr. Medgyesi Péter, pénzügyminiszter-helyettes tartotta meg ünnepi beszédét. Hangsúlyozta, hogy a végzősöket arra figyeljenek, hogy a nehéz körülmények között is helyt lehet állni és helyt kell állni. A körülmények kényszerítenek is. Változtatást, újat, kezdeményezést kívánunk, sokat vár a gazdaság, a társadalom. Elmondta azt is, hogy ezen az egyetemen a demokratizmusra való törekvés igen jellemző, ami ebben a nehéz időszakban különösen fontos. A bölcsesség pedig megjön akarva-akaratlanul, hiszen a korral jár.

A diploma átadásának pillanata

A végzettek nevében Juhász Katalin búcsúzott.

A fogadalomtelét után a Szózat hangjaival zárult az ünnepély, a végzős hallgatóknak pedig egy korszak.

Marosi László

Felhívás

A KISZ KB Gazdaságpolitikai Osztálya, az egyetemi KISZ-bizottság, valamint a szociológia, a munkagazdaságtan és az üzemszervezés tanszék pályázatot hirdetnek a következő témák igényes feldolgozására:

— Társadalmi beilleszkedési zavarok és azok csökkentése (segítséget nyújt: szociológia tanszék).

— A pályakezdő fiatalok mobilitása, bér- és kereseti viszonyai alakulása az elmúlt 5 évben (munkagazdaságtan tanszék).

— Az új vállalatvezetési formák hatása az érdekérvényesítési mechanizmusra (szervezés tanszék).

A témához és az ezekből születő eredményes TDK- és szakdolgozatok elkészítéséhez segítséget nyújtanak a fenti tanszékek. A KISZ KB GPO és a KISZ-bizottság TDK-költséggel és publikációs lehetőséggel ösztönzi a munkát.

KISZ KB GPO
MKKE KISZ-bizottság
munkagazdaságtan,
szociológia,
szervezés tanszék

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom ünnepségének díszelnöksége

Dr. Halmi Erzsébetnek a Pro Universitate kitüntetés adományozott az egyetemi KISZ-bizottság

Tervezet az ifjúsági parlament egyetemi tanácskozására

Intézkedési terv az ifjúsági törvény helyi végrehajtására az 1985-87. évekre

Egyetemünkön november 22-én kerül sor a háromévenként központi előírt intézményi ifjúsági parlament megrendezésére. A parlament dönt az 1981-83-as intézkedési terv végrehajtásáról szóló rektori beszámoló elfogadásáról, a rektorral egyetértésben kialakítja az 1985-87-es intézkedési tervet. Állást foglal az ifjúságpolitikai célú pénzeszközök elosztásáról, és a rektorral egyetértésben kialakítja a következő hároméves felhasználás fő irányait. Az idei parlamenten külön napirendi pont keretében véleményezi a készülő új oktatási törvény tervezetét is. Az idei fórum újdonsága, hogy az ifjúságpolitika helyi végrehajtásának, a parlament határozatát megvalósításának folyamatos figyelemmel kísérésére, segítésére részben a parlament választja meg az egyetemi ifjúsági bizottságot. Szintén a parlament alakítja ki más, az ifjúsággal közvetlenül kapcsolatos egyetemi bizottságok (pl. közművelődési bizottság) összetételének mechanizmusát. A parlamentre előzetesen írásban közzétett anyagok közül alábbiakban az új intézkedési terv tervezetét közöljük, mely a KISZ-bizottság előzetes egyetértési joga alapján még a parlamentig módosítható. A többi előzetes írásos anyagot a küldöttek megkapják és a Periszkópban teljességükben megjelennek.

I. KÉPZÉSKORSZERŰSÍTÉSI ÉS TANULMÁNYI FELADATOK

1. Fő célunk a marxista közgazdász értelmiségi képzés színvonalának emelése; a gazdasági élet minden területén munkálkodni képes szakemberek felkészítése, akik képesek a gazdasági folyamatok összefüggéseit, hatásait elemezni; a célok és az elérésükhöz szükséges eszközrendszer kialakításával, a technikai-gazdasági haladással együttjáró feladatok megoldásával társadalmunkban meghatározó szerepet betölteni.

Alapvető feladatunk, hogy az egyetem elvégzése során megfelelő mennyiségű és minőségű ismeretet, módszert adjunk hallgatóinknak, és biz-

tosítsuk mindazon készségek és képességek kialakítását, melyek az oklevél megszerzése után már hasznosítható ismereteket biztosítanak a folyamatos továbbképzés és a gyakorlati munka során. A korszerű ismeretszerzés lehetőségét, a készségek fejlesztését alapvetően az egyetemen folyó oktatás, a tanulás folyamata alapozza meg, melyhez elengedhetetlen a tanfolyam-programok és tananyagok rendszeres és folyamatos felülvizsgálata és fejlesztése.

A gyakorlati élet jobb és mélyebb megismerése és az erre történő felkészülés érdekében továbbra is napirenden kell tartanunk a külső szakemberek bevonásával tartandó program- és tananyagvitákat, melyek során felsejelen kell venni a hallgatók véleményét is.

Az átgondolt és színvonalas képzési szerkezet kialakítása és állandó fejlesztése megkö-

veteli a tanszékek egyetemen belüli együttműködését, ugyanúgy, mint az egyetemen és főiskolák közötti együttműködés megvalósítását is.

Oktatásunk ilyen irányú követelményrendszerre megfogalmazódott az MSZMP PB és a Minisztertanács felsőoktatási határozatának végrehajtásához kapcsolódó egyetemi feladattervünkben, melyben rögzítettük és folyamatos feladatként jelöltük meg, hogy a tananyagok fejlesztésénél az újabb tudományos és gyakorlati eredmények felhasználása mellett alapvető követelmény a tantervi kapcsolódásnak (a felesleges ismétlések, átfedések kiküszöbölésének) a biztosítása, továbbá a közgazdasági felsőoktatásban tanított tárgyaknál a főiskolai, egyetemi graduális és a posztgraduális szintek ismeretanyagának egymásra építése.

(Folytatás a 4. oldalon)

ÉV-t választottuk

November 1., csütörtök, a választás napja. Délután keltő óra, 120-as terem. 3 embert vártunk csoportonként, de a tapasztalatra alapozva, nem bíztunk abban, hogy nagy érdeklődés lesz, így kellemesen meglepődve konstátáltuk, hogy a terem kicsinek bizonyult. Végül a 316-os terembe mentünk át, de még itt is voltak álló emberek. A választás rövid ismertetővel kezdődött. Kiderült, hogy a szolnoki 12 jelölt nevéhez 15 új név társult. Az ismertető után a jelöltek mutakoztak be — rövid programbeszédekkel — a választóközönségnek, majd megkezdődött a tényleges szavazás. Először a titkár személye felől kellett dönteni. A szavazólistára 5 név került fel, majd izgalmas, kétszer

ismételt szavazás után Karvalits Ferencnek a többség a legalkalmasabbnak erre a posztra. Ezután mintegy 10 jelölt közül kellett kiválasztani azt a 4-et, akik a többi funkciókon osztoznak majd. Ez is csak ismételt szavazás után dőlt el. Ezek alapján az első évfolyam vezetőségének névsora:

Titkár: Karvalits Ferenc.
Tagok: Reichardt Ibolya, Fábán Katalin, Molnár László, tanulmányis, Rimóczi Károly DJB-s.

A vezetőség nevében ezúton szeretném megköszönni instruktorainknak az eddig értünk végzett áldozatos munkájukat és segítségükre a jövőben is számítunk.

— rimó —

Legyen valódi bál a gólyabál!

Egyetemünk gólyabáljára november 15-én, csütörtökön este kerül sor, a színhely a tavalyi évhez hasonlóan, a Kertészeti Egyetem. A program:

A nagyteremben:

19.00 Másodévesek kiseggyűjtésének műsora
20.00 Nyitótánc az elsőévesek közreműködésével
20.30 Táncpark bemutatása + táncbál
22.00 Zorán-koncert
22.30 Instruktorok műsora, utána: Gólyaeskü
23.15 Old Boys
A kis előadóban:
20.30 Tűz a szénakazalban + A sárkány közbelép
III. emeleti klubban teaház

Földszint: 20.30 Disco

Okulva a tavalyi és régebbi tapasztalatokból a meghívók száma korlátozott, és a jegyelosztás a következőképpen történik. Az első minden csoportban kaptak egy keretszámot, melyet elosztanak maguk között. Bármely elsőnek lehet több vendége is. Minden meghívó-névre szó szerint vonatkozik. Az 1000 darab meghívóból annyi a 60 Ft-os, ahány első eljön a gólyabálra. A többi jegy 100 Ft-ba kerül. A jegy át nem ruházható, és a személyi igazolvány felmutatásával érvényes. Ha marad még jegy, akkor a KISZ-bizottságon elhelyezett várólista alapján osztják szét azokat. Mindenkinek jó szórakozást kívánunk!

Kari ifjúsági parlamentek

Általános kar

Kollégium: nem, számítástechnika: igen, elméleti szak: talán

Mérsékelt hallgatói érdeklődés, de figyelemre méltó több órás vita jellemezte az általános kar idei parlamentjét. Páli Lászlóné dékán részletes kiegészítése után szó esett az egyetemi élet szinte minden területéről. Az el-elzállingózó döntéshozóktól egyre ritkuló sorokból felállva Kósa Lajos (II. évf.) a felvételi rendszeréről és az elsőfok problémáiról szólt. Lenger Csaba (II. tg.) a kollégiumi ellátottság tartóhatatlanságáról beszélt, hiszen a távoli vári és törökbalinti szállások meglelté mellett is több mint 200 kérelmet kell évente elutasítani. Új kollégium építését sürgette. Ugyanő kérte, hogy a könyvtár hétfőn délelőtti is legyen nyitva, mert hétfőn délelőtti is tanulni kell, még ha a nyitva tartás meghosszabbításának anyagi vonzata is van. Kérte, hogy ne a diákoknak kelljen apukák, anyukák révén lefénymásoltatni a különböző tanszéki tematikákat, irodalomjegyzékeket, amelyeket ma nemegyszer csak egy-két példányban kap meg a csoport. Gáspár Tamás (II. tg.) a karok közötti ösztöndíjelosztás igazságosabbá, ármayaltabbá tételére tett javaslatot. Keveselte a jegymegajánlással élő tanszék, tárgyak számát (náluk pl. senki), sokallta viszont a „kiscsoportok” gyakran harmadik létszámát. Csörögi Gábor (III. pénzügy) és Nagy Zoltán (IV. tg.) a blokkválasztáshoz keveselte az információt, megemlíttették, hogy több blokk kevésbé vonzó és az árukapcsolás problémája is felvetődik velük kapcsolatban. Javasolták, hogy a blokkokról, valamint a szakokról évente részletes információk, hallgatói vélemények jelenjenek meg. Bohner Róbert (IV. tg.) a szak képzési idejének 10 félévre emelését javasolta, amivel aztán többen egyetértettek. Bozsó Péter (II. tg.) javasolta, hogy a szak legyen „fél-nyelvigenyes”, hogy az egyetem biztosítsa szélesebb körben az angol nyelvtanulást lehetőségét és egy valóban

Néhányan a részt vevő oktatók közül

működő hallgatói képviselői rendszer hiányát sérelmezte. Huszár András (II. tg.) továbbra is elégtelennek tartja a diákok számítógéphez jutási lehetőségeit, nehezményezte, hogy az új gépek zöme a tanszékekre szétszórva került az egyetemre. Balta Csaba (V. tanár „A”) szerint a magas óraszám, valamint a közélet, szakkollégium mellett irreálisan magas és rugalmatlan időbeosztás az ötéves tanárszakosok hospitálási kötelezettsége. Montvai Péter (IV. tg.) számtalan további szociális és egyéb problémát sorolt. Páli Lászlóné dékán ígéretet tett szinte minden felvetés teljesítésére. Dobrovits Iván rektorhelyettes azt ecsetelte, hogy a rekonstrukció hatalmas költségei mellett ma irreális az új kollégium vagy új tornaterem építésének felvetése. Elmondta, hogy a számítástechnika jó helyen van a tanszékknél, mert így azok is megbarátkozhatnak vele, beépíthetik a szak tantervébe és így a hatás tovagyűrűzhet. Ígéretet tett, hogy hamarosan a számítástechnikai laborban is lesz elegendő gép. A parlament egyik legizgalmasabb felvetése a Társadalomelméleti Kollégium diákjainak, Szathmári Lászlónak (III. tanár „A”) és Szalai Zoltánnak (III. pénzügy) előzőleg írásban is közzétett terveze volt elméleti szak létrehozására az egyetemünkön. Hosszasan csaptak össze a

pro és kontra érvek. Bohner Róbert támogatta a javaslatot. Páli Lászlóné vélhető elhelyezkedési nehézségeket sorolva inkább csak másodsorúként tudná támogatni. Mádi László (II. tg.) szerint bizonyos mértékig „űtné” a tervgazdasági szak gazdaságpolitikai alternációját. Horváth Gyula (IV. tg.) szerint első sorban társadalomelméleti, főként makro kérdésekkel foglalkozó szakként nehéz elfogadni, nem tartja megfelelőnek a mikroelmélet, a matematika hangsúlyos jelenléte nélkül. Palánkai Tibor (vilgazd. tsz.) és Meszéna György (Matematikai Intézet) a haddan volt szak történetét is felidézve egyáltalán nem elhelyezkedési gondoktól óvtak, és figyelemre méltónak, komolyan tárgyalandónak értékelték a javaslatot. Palánkai Tibor azonban megjegyezte: a reformmunkálatok során komolyan felmerült, hogy a mai szétfordult 9 szak helyett csupán 2-3-nál maradunk, s ebben az esetben viszont nem szakként vetődik fel az elmélet ügye. Egyetért az elméleti megalapozottság általános növelésének szükségességével és az alternatívítás révén is növelni kell az elméleti igények kielégítését. A háromórás fórum izgalmas viták után családiassá vált létszámmal az egyetemi küldöttek megválasztásával véget ért.

Kereskedelmi kar

„A hallgatókra a középszerűség a jellemző”

Gyér érdeklődés mellett nyitotta meg Halmi Gábor, a jogi tanszék főmunkatársa, levezető elnök a kereskedelmi kar ifjúsági parlamentjét. Először Kollarik Amália dékán számolt be az elmúlt parlament óta eltelt időszakról. Beszámolóját 3 fő területre osztotta: oktatás-korszerűsítés, oktató-nevelői munka, demokratizmus, hallgatói érdekvédelem, szociális helyzet. Kollarik Amália többek között elmondta, hogy 1981 óta 15 új tananyagot írtak, főleg a külkereskedelmi és belkereskedelmi tanszék jeleskedett 6-6 új jegyzetrel. A kötelező szakmai gyakorlat reformját a közeljövőben a Művelődési Minisztérium elé terjeszti az egyetemi vezetés — itt az egyik gyakorlat megvalósításának lehetőségéről van szó.

A dékán szerint az egyetem hallgatóira továbbra is a középszerűség jellemző. Irreálisan alacsony a követelmény a vizsgákon, sőt az államvizsgákon is (a kereskedelmi karon államvizsgán az utolsó 3 év alatt csak 1 utóvizsga volt). Ugyanakkor a TDK-dolgozatok színvonala emelkedett.

Az intenzív idegen nyelvi oktatás bevezetése egyértelműen kedvező tapasztalatokat hozott, a nem nyelvigenyes szakon tanuló hallgatóknak így több lehetőségük van arra,

Szakszon Ágnes képviselte a szakvezetőségek véleményét a korreferátumban

hogy legalább egy nyelvből szigorlatozzanak. Harmadik, illetve negyedik nyelv tanulására is van lehetőség, de ennek szigorú feltételei vannak (jó tanulmányi eredmény, felsőfokú nyelvvizsga).

Kollarik Amália a kari tanács diák résztvevőinek munkáját pozitívan értékelte, ugyanakkor a tanszéki képviselői rendszerrel kapcsolatban kevésbé jó tapasztalatokat voltak. A dékán szerint a diákképviselők néha, egyes kérdések megítélésében (szociális, ösztöndíj, 3., illetve 4. nyelv tanulása) eltértek társaiktól. Az intézményesített képviselői rendszer különben is most megszűnik, s helyette egyelőre semmi sincsen.

Szakszon Ágnes a szakvezetőségek együttes véleményét mondta el a beszámolóra adott korreferátumban. A KISZ-vezetőségek nagyrészt egyetértenek a beszámolóval, ebből azt hiányolták, hogy az elhelyezkedési problémákat nem érinti. Az új tananyagok színvonala kielégítő, ugyanakkor az utalványos könyvek vásárlása lehetne nagyobb is.

A hallgatók fejelemzetlensége vitathatatlan tény, de az előadások látogatottsága akkor növekszik, ha ezek színvonala is magasabb lesz.

Az idegen nyelvű oktatás te-

Kollarik Amália kifogásolja a hallgatói érdektelenséget

Ipari kar

„Valamit azért mégis csinálni kéne”

Tanulmányi ügyek panaszirodájához hasonlított leginkább az ipari kar ifjúsági parlament csekély érdeklődés mellett megtartott október 23-i ülése. Csáki Csaba dékán beszámolója után — az egyik hozzászóló szavait idézve — olyan örököző témák kerültek napirendre, amelyek eddig is folyamatosan kritika tárgyát képezték.

Hegedűs István (III. ipar) kifogásolta, hogy a meghirdetett alternatív tárgyak közül több — jelentkezők ellenére — nem indult, főleg az MSZI-ben. Varga József válasza szerint az 5-nél kevesebb diáknak tartott órát nem jegyzik az oktatók óraterhelésében, és a jelenség oka. Vida Katalin (II. ipar) az elitképzést hiányolta és túl szigorúnak találta a heti nyolc órás nyelvi képzésben való részvétel feltételeit. Ez utóbbi észrevételre a Nyelvi Intézet képviselői, Gyulai Magda és Salgó János illetékességük hiányában nem tudtak választ adni.

Kovács György (III. ipar) a mostani egyetemista lét számos elemét érintette: Se reform, se képzéskorszerűsítés nem látszik megvalósulni, a hallgatók és az oktatók is belefáradtak már ebbe, valamint azért talán mégis csinálni kellene. Igényes blokkok, alternatív tárgyak kurzusain legálább az elitképzés megterem-

Csáki Csaba összefoglalja a vitát

tésével teret kellene biztosítani az igényes oktatók és az igényes hallgatók egymásra találásának. A munkafegyelmet érintve elmondta, hogy a hallgatók a jelenlegi feltételek között a lábukkal szavaznak, vagyis távolmaradnak az óráktól. Azt a kérdést is fel kell azonban tenni, vajon tudják-e tanszékeken, hogy a gyakorlatokon milyen munka folyik, hiszen az oktatók óráit nem látogatják a tanszékek vezetői. TDK-munka nem igazán folyik a karon, a dolgoza-

tok jó részét szakkollégisták írják, kéne egy hely, ahol a TDK-írás iránt érdeklődők összejárhatnának. Sikert jelent az oktatói véleményezés megvalósítása, de felő, hogy ezt az értékelés féléves kése se le fogja járni.

Sajnálatos, hogy az ifjúsági parlamenten kell felvetni, hogy a székek kiszakítják a ruhát, hogy a csoport nem fér be a kiírt tanterembe, hogy a Zsil utcai épület — amire, mint a rekonstrukció nagy eredményére szoktak hivatkozni — ridég, éppen az „egyetemi jelleg” hiányzik belőle, terméi be vannak zárva, az épületben nincsenek szeméttartók, hamutartók, néhány napja megjelent ugyan néhány asztal és szék a folyosón, de továbbra sincs egy meghiitt hely az épületben, ahol beszélgetni lehetne, a büfé kicsi stb.

A technológia tárgya körül vita alakult ki. Volt, aki szerint teljesen fölösleges, volt, aki mást és másként tanítandónak tartotta, s voltak, akik szerint hosszabb idő alatt nagyobb anyaggal kellene belőle oktatni. Kerekes Sándor, a tanszék munkatársa és Iványi Attila, az ipargazdaságtan tanszék oktatója ez utóbbi állásponttal értett egyet.

Többen szorgalmazták, hogy a képzés közeledjen a gyakorlathoz: legyen több üzemlátogatás, több vállalati szakem-

ber tartson előadást, legyen több esettanulmány.

Zágonyi Lajos (III. ipar) szerint a számítógép-vásárlások ellenére sincs a hallgatóknak a számítógépekkel kapcsolatuk. Ez többek között azoknak nagy veszteség, akik középiskolában már megszokták a gépek használatát. Varga József (MSZI) ígéretet tett arra, hogy jövőre megoldódnak ezek a gondok.

Palkovics Jenő (III. közlekedés) és szinte minden további hozzászóló foglalkozott a nyelvi képzés problémáival. Hiányolták a nyelvi főlárkózási lehetőségét, kifogásolták, hogy gyakran változik a tanár személye, „tavaly tankönyvünk se volt, minden tanár azt tanított, amit akart” — fogalmazott valaki —, probléma a nyugati nyelvek felvétele, nem világos, hogy milyen feltételekkel lehet nem nyelvigenyes szakon két nyelvből szigorlatozni, szemmel látható koordinálatlansággal az orosz és a német tanszék órái „ütköznek” egymást, két vagy több kar hallgatói keverednek a nyelvi csoportokban, ez órárendi gondokat okoz. „A diákok igénylik a nyelvtanulást, de a Nyelvi Intézet egyre kevésbé elégíti ki igényeiket” fogalmazott összefoglalóan Simon András közlekedésszakos hallgató.

Az intézet két jelenlevő oktatója kénszerűségekre hivatkozott: óráikat az órarend „lyukaiba” kell beszorítaniuk, egy nyelvtanárnak több órája is kerülhet ugyanarra az időpontra, ilyenkor következik be a kénszerű tanárátvitel, az esti nyelvtanulástól az amúgy is mozaikos, szétűződő óraterhelésre hivatkozva

elzárkózott Salgó János, az újlatin tanszék oktatója.

Ellenpéldaként elhangzott, hogy a Ráday-kollégiumban szervezett esti nyelvtanfolyam kellő jelentkező hiányában meghiúsult.

Hansági Livia, a könyvtár képviselője elmondta, hogy évente 1 millió forintért vásárolnak külföldi szakirodalmat, aminek olvasásakor jól hasznosítható a nyelvtudás. Sajnos, egyetemünk hallgatói közül kevesen élnek rendszeresen ezzel a lehetőséggel. Fölmerült a patronáló tanári rendszer és az iparklub felállításának kívánsága, ezt több hallgató és oktató is támogatta.

Iványi Attila (ipargazdaságtan tanszék) egyetértett az elitképzés gondolatával, és javasolta, hogy az az oktatók kutatási témáira szerveződjön önkéntes kiscsoportok formájában kezdődjön el.

A szenvedélyektől mentes hozzászólások sorát Csáki Csaba foglalta össze, és kitért a felsőoktatási reform kihatásaira is: egyenként minden oktató pozitívan áll a reformhoz és az mégsem megy előre — mondta. Mi itt a reformoknak mindig hívei voltunk, de úgy látszik, azoknak volt igazuk, akik nem nagyon hittek bennük. Látványos, nagy reformváltozásnak nincsenek meg a feltételei, a hallgatói nagy reformnemzedék időközben befejezte egyetemi tanulmányait, most a realitásokkal szembe kell néznie megteremteni azt, amit lehet. Végül néhány kitaró jelenlevő jóváhagyta az egyetemi parlamentre küldendő képviselők javasolt névsorát.

M.

rületén az áruforgalom szakosok még mindig hátrányban vannak, főleg angol nyelvből alacsony az órák színvonala, s óraegyeztetési problémák is vannak.

A jelenlegi ösztöndíjrendszer nem funkcionál kielégítően, hiszen a csoportoknak megállapított keret miatt, azonos átlagnál 100-200 forintos különbségek is előfordulnak. Ez a visszásság is kedvez a középszerűség kialakulásának.

Ezek után kérdések, hozzászólások következtek. Kisbenedek Péter (II. évf. kül.) szerint a harmadik és negyedik nyelv választását ne adminisztratív módszerrel döntsék el, hanem a vizsgákon mérjék le a hallgatók nyelvtudását. A nyelvi tanulmányi versenyekkel kapcsolatban egy negatív élményről számolt be, a verseny a hallgatók érdektelensége miatt kudarcba fulladt. Merényi Miklós (II. évf. nemzetközi) a tanyanyagellátással kapcsolatban vetett föl ötleteket. Martin Hajdú György (III. évf. kül.) a dékán hivatal adminisztrációs dolgozóinak munkáját és magatartását kifogásolta. Gül Géza (III. évf. áruforg.) nehezményezte, hogy továbbra sincs egyetemi sportpálya, teniszpálya, a kollégiumokban kevés a sportszter, a Ráday Kollégiumban már több mint egy éve nincsen orvos.

Frenyó Andrea (V. évf. kül.) a parlamenthez intézett néhány megjegyzést. Kifogásolta azt, hogy a felszólalók marginális problémákkal foglalkoznak, s éppen a lényegyet (tananyagreform, oktatás-korszerűsítés) nem érintik. Elmondta, hogy kari tanácságként pár emberen kívül gyakorlatilag semmilyen támogatást sem kapott diákiktársaitól.

A többi hozzászólás főként „örököző” témákat érintett (menza, büfé, Közgáz Klub), illetve a külker. gazdaságtan oktatásával foglalkozott. Sok állami és nyelvi csoportban a nagy létszám az oktatás rovására hat.

Kollarik Angéla az elhelyezkedési kérdésével kapcsolatban elmondta, hogy tavaly az előző tíz évfolyam végzőseinek beilleszkedési problémáiról készült egy felmérés. A vállalatok, intézmények olyan pályakezdőket keresnek, akik ha kevesebb nyelvet is, de felsőfokon beszélnek, így a hallgatók érdekében továbbra is csak az említett szigorú feltételek mellett járul hozzá a harmadik, illetve negyedik nyelv tanuláshoz.

A dékán egyetértett azzal, hogy az áruforgalmi szakon a nyelvi képzés színvonalát emelni kell, hogy igazságosabb ösztöndíjrendszert kell kidolgozni. Egyetemi sportpályára továbbra sincs lehetőség. A jegyzetvásárlásokra tett javaslatok közül azt a variációt támogatta, mely szerint az Economix felvásárolná és árusítaná a használt jegyzeteket.

Kollarik Amália összefoglalta azokat a fő kérdéscsoportokat, amelyeket az egyetemi ifjúsági parlamentre továbbításra javasolt. Ezek a következők: oktatás-korszerűsítés, tananyagátfedések kiűszöbölése, tananyagellátás kérdései, szakmai gyakorlat reformja, szociális kérdések: ösztöndíjrendszer, menza, Halmi Gábor még az egyetemi sportpálya és a Ráday Kollégium orvosellátásának problémáit is ezekhez csatolni javasolta.

A kari parlament ezek után 55 szavazattal egyhangúlag elfogadta a dékán beszámolóját, illetve a továbbítási tervet. A 40 kari küldött megválasztásánál kisebb vita alakult ki, hiszen sokan még el sem jöttek a kari parlamentre, de végül a jelöltek közül még két főt is megválasztottak.

Végül megjegyzendő, hogy a kari tanács tagjait nem választották meg (talán elfelejtették?), így erre később kerül sor.

— ri —

Versenyen nyert státusz

Két éve került szerkesztőségünk szomszédoságába Virág Miklós. Mindig nagyon elfoglaltnak látszott. Általában ez a gyakornokok sorsa. Aki gyökereket akar érezteni, annak bizonyítani kell. Idén augusztusban aztán átminősítették tanársegéddé, és végre leülhetünk egymással szembe, hogy rövid egyetemi pályafutásáról beszéljünk.

Hogyan lettél gyakornok?
— Egy versenyt és egy rövid beszélgetést döntött el a sorsomat. IV. éves hallgató voltam, amikor február táján tanulmányi versenyt indított az ipargazdaságtan tanszék. Beveztem én is a szemináriumvezetőm unszolására és holtversenben első lettem egy diáktársammal. Úgy 2-3 héttel a verseny után a tanszékvezető, Megyeri Endre magához hívott és megkérdezte, volna-e kedvem a tanszéken maradni, ha erre lehetőség nyílna. Szívesen maradnék — válaszoltam.

Miután a tanév hátralevő részében erről több szó nem esett, Miklós úv gondolta, indokolt, ha a 21-es Építőipari Vállalatnál biztosít magának állást. Aztán szeptember közepén táján mielőtt elfoglalta volna munkahelyét még egyszer azért bement a tanszékre érdeklődni, mire a tanszékvezető azzal fogadta „felvette már az augusztusi fizetését”? Ugyanis akkor már 1 hónapja az egyetem státuszában volt.

Gondolom, diákként is komoly kapcsolatod volt a tanszékkel?
— Kapcsolatom elsősorban az informatikacsoporttal volt. Szerettem a számítástechnikát és az informatikát. Szakszemináriumra is idejártam és a szakdolgozatomat is ebben a témakörben készítettem Gábor András irányításával. Az ipargazdaságtan tanszékkel az órálatogatáson túl mint vizsgázó kerültem kapcsolatba. Érdekes módon ma ugyanazon a helyen ülök a tanszéken, ahol utolsó vizsgám alkalmával ültem. Iványi Attilával szemben, aki értékeléséből vizsgáztattott.

Szembeülvél a tanárral könnyű vagy nehéz volt átvenni diákként a kollégát?

— Szinte észrevétlenül alakult át a tanár—diák viszony köztem és Attila között kollégális kapcsolattá. Attila annyira közvetlen ember, hogy ennél már oldottabb körül-

ményt nem is kívánhattam volna magamnak. Amikor vizsgáztam, akkor ő kérdezett engem, aztán megfordult a helyzet, hogy kollégák lettünk, én kérdeztem őt. Biztosított is rá és én éltem a lehetőséggel, miután mindig „kéznél volt” a konzultációs lehetőség.

Az első, amit egy gyakornok kézbe vesz, az a tankönyv. Úgy meg akarja tanulni, hogy ember fia ne legyen, aki meg tudja benne fogni. Virág Miklós is az első időben a könyvet nyüzsgatta, mire Szabados Anna közbeszólt: „A kis Virágot vonják be a gyakorlati munkába, azon keresztül majd mindent megtanul” — javasolta a kollégának, és igaza volt. Mindennél kitünőbb iskolának bizonyult a tanszéken folyó gyakorlati munka. Miklós tanult, és egyúttal készült az oktatásra, amikor a gyakorlati munkánál olyan kitűnő szemléltető példákkal fegyverezte fel magát, amelyekkel színessé, érdekessé tette a szemináriumi órákat.

Kiknek tartasz órákat, egyáltalán milyen az időbeosztásod?

— Ebben a félévben elég zsúfolt a programom. Hétfőn értékelésem témaköréből KK megbeszélést tartunk, kedden Megyeri Endre előadásán veszek részt a többi szemináriumvezetővel. Erre azért van szükség, mert csak így tudjuk visszakérdezni a szemináriumon az előadás anyagát. Ezt követően a tanszékvezető megbeszélést tart a szemináriumvezetőknek arról, hogyan építsük fel az anyagot, mire helyezzük a hangsúlyt. Csütörtök napján a III., IV. éveseknek vezetek szemináriumot a Fejlesztés a vállalati tervezés témaköréből. A szemináriumra természetesen egyénileg is készülök. A hét első felében olvasással alapozom meg a felkészülést. Pénteken Miskolcra utazom, itt a kihelyezett tagozaton ipargazdaságtanból tartok előadást és szemináriumot. Szombaton és vasárnap KK-zok, valamint az ECONOMIX kissovetkezőnek dolgozom. Ezt már amolyan fizetéskiegészítésnek számom, amire a körülményeim folytán égetően szükségem van. Feleségem ugyanis gyesen van, s noha még néhány hónapig rendes fizetést kap, de később már csak a gyesre leszünk szorulva. Pontosabban

az én fizetésemből kell megélnünk, de sajnos a fizetésem a lakáskölcsön törlesztésére sem teljesen elegendő, ezért a szombati, vasárnapi különmunkával biztosítom a megélhetést.

Ha helyes a következtetésem, akkor újdonsült apaként kell, hogy köszöntselek.

— Valóban. Öt éves a fiam, de még a világra sem jött, már beleszólt a munkámba. Ugyanis az ősz helyett már tavasszal ledoktoráltam egy kis karkedvezményvel. A sietségre azért volt szükség, mert különben a feleségem szülési ideje egybeesett volna az én doktori vizsgámmal.

És hogy zajlott le a két esemény?

— Jól sikerült a védésem. A doktorim tulajdonképpen a szakdolgozatom továbbfejlesztésének eredménye volt. Szeptember 17-én pedig fiam született.

A doktori témád is azt mutatja, hogy oktatóként is tovább foglalkozol az informatikával és a számítástechnikával. Hogyan kapcsolódik ez a tudományos érdeklődésed a tanszéki munkához?

— Folyamatban van a tanszéken a kissozámítógépeknek az oktatásban való felhasználása. Ebben a munkában én is részt veszek. A tananyag fejlesztése kapcsán az oktatásra kerülő anyag egyes részeit kissozámítógépre szeretném vinni Megyeri Endre irányításával. A probléma az, hogy jelen pillanatban még csak egy PBC-80 kissozámítógéppel rendelkezünk. Viszont a kollégák kissozálatai révén alkalmam nyílt arra, hogy a Fővárosi Operett Színház Comodor típusú kissozámítógépen dolgozzak. E kapcsolat révén valószínűleg megbízást fogok kapni a színházról arra vonatkozólag, hogy a színházban a közeljövőben bevezetésre kerülő új típusú kissozámítógépi rendszert gépre vigyem.

Volt már ehhez hasonló feladatod?

— A nyár folyamán foglalkoztam az Alföldi Cipőgyár kiskunfélegyházi gyáregysége termelési programozásával. Kissozámítógépre vitelével. Ennél a munkánál sok tényezőt kellett figyelembe vennem: a normaidőket, a létszámot, technológiai sajátosságokat, a termelési tervet. Nem volt könnyű mindezt algoritmizálni,

nagyon sok volt benne a szubjektív megítélés, de a téma érdekelt.

A tanszéki munkában vannak, akik még csak most sajátítják el a kissozámítógépes programozást. Neked ebben helyzeti előnyöd van. Nem kell ezzel külön foglalkoznod. Mit tanulsz jelenleg intenzíven?

— Idén őszől hozzákezdtem az angol tanuláshoz, ugyanis szeretnék felsőfokú vizsgát tenni. Talán mondanom sem kell, hogy távlati célom a kandidátusi értekezés elkészítése, de ehhez még nagyon sokat kell tanulni.

Új emberekkel kerültél kapcsolatba a tanszéken. Milyenek ismerted meg az ipargazdaságtan tanszék kollektíváját?

— Sok vonatkozásban, de különösen emberi szempontból számomra rendkívül szimpatikus Mészáros Tamás. Fiatalsága ellenére már olyan tudományos fokozatot ért el, ami feltétlenül követendő kell hogy legyen számomra. A „tudósi típus” tett rám hatást Megyeri Endre személyében. Egy-egy beszélgetés, vita kapcsán nem egyszer tanúja voltam meglepő lényeglátásának. Ezt a rálatást szeretném én is kifejleszteni magamban. De példamutónak tekintem Iványi Attila józan beállítottságát, vagy Szabados Anna kitűnő emberismeretét. Véleményem szerint az emberismeretet nem nélkülözheti sem az oktató, sem a kutató. Szüksége van rá, hogy jó kapcsolatot tudjon kiépíteni tanítványaival és munkatársaival. Számomra nagyon sokat jelentenek azok a tanszéki viták is, amelyen különböző nézetek ütköznek össze. Kitűnő alkalmat nyújtanak a véleményformálásra, a fejlődésre egy magamfajta fiatal ember számára.

Most, hogy tanársegéd lettél, csökkentet a tevékenységét vagy továbbra is ilyen lendülettel folytatod a munkát?

— Eszembe sincs bármit is csökkenteni. Mindig is tele voltam feladatokkal. Diák koromban a tanulás mellett a dzsesszklub egyik szervezője voltam, és sokat jártam színházba. Ezek most kikoptak az életemből, de ettől függetlenül is szíves, no és persze feszes az életem. Akkor érezném magam rosszul, ha nem így lenne.

H. E.

Diplomácia (ezúttal) amatőröknek

Hétfőn este illusztris társaság gyűlekezett a Ráday könyvtárszobájában. Viktória királynő, II. Miklós, Ferenc József és társai szívesen üdvözölték egymást, majd kezdetét vette az emberi történelem talán legizgalmasabb, de minden bizonnyal legvéresebb szakasza, a XX. század.

Ez — a maga korában természetesen soha meg nem változott — konferencia természetesen csak egy játékban jöhetett létre. Megszületéséhez már csak egy lelkes és odaadó háttér volt szükség. Ezt a szerepet Jármai Gyula (II. áruforg.), a Kőrösi Csoma Sándor alapszervezet titkára vállalta magára.

Gyula, tulajdonképpen mi is ez a játék?

— Az angol klubokban már hosszú ideje népszerű a DIPLOMACIA nevű társasjáték, amit most egyetemünkön is meg kívánunk honosítani. A részt vevő országok — Anglia, a Monarchia, Franciaország, Németország, Olaszország, Törökország és Oroszország — képzelt küzdelme 1901 tavaszán kezdődik. Céljuk, hogy minél nagyobb területet uraljanak Európában, ennek elérése érdekében háborúskodhatnak, szövetségeket köthetnek és bonthatnak föl, akár a valóságban.

Hogyan zajlik le a küzdelem?

— A játékosok a századforduló korabeli Európa-térképen foglalhatnak el előre meghatározott területeket. Minden évre két forduló jut — egy tavaszi és egy őszi —, ezek között pedig 10 perc tá-

gyalási szünet áll a résztvevők rendelkezésére. Minden őszi lépés megtétele után a hadviselő felek a meghódított, illetve elvesztett területek arányában nyerneket vagy veszteségeket. Végül is az a győztes, aki a legnagyobb területet tartja ellenőrzése alatt.

A játék során a valódi történelem csak felemás módon ismétlődött meg. Anglia és Franciaország ugyan most is vezető szerepet játszottak, ám a harmadik legnagyobb hatalom a korabeli Európa „beteg embere”, Törökország lett. A török csapatok fővezéri tisztjét Molnár László (I. évi.) töltötte be.

Ilyen ügyes és eredményes manőverezés után jogos a kérdés: gondoltál-e arra, hogy a nemzetközi kapcsolatok szakra jelentkez?

— Bár a játékot rendkívül érdekesnek és izgalmasnak tartom, nincsenek ilyen terveim. Tervgazdos szeretnék lenni.

Szerencsét próbálsz a soron következő játékokban is?

— Igen, de ha lehet, nem Törökország színeiben, mert gyengéit klímáim most már könnyen legyőzhetőnek tartom. Jobb lenne egy igazán kedvező fekvésű nagyhatalmat, pl. Angliát vagy Oroszországot „kormányozni”.

Mit gondolsz, sikerül a DIPLOMACIA-t népszerűvé tenni a Közgázón?

— Feltétlenül. Én legalábbis azon leszek, hogy minél többen megismerjék.

Martinsz Zoltán

Reperbahn — Hamburg Fotó: Sass Ákos

Találkozás Mihalik István professzorral

Mihalik István 1984. július elsején egyetemi tanárrá nevezték ki. Ennek ürügyén kestem meg, hogy röviden elbeszélgessek vele eddigi életéről, a jelenről és a jövőről.

A kertes és szőlész szakmunkásbizonyítvány megszerzése után a Villányi Állami Gazdaságban kezdett dolgozni brigádvezető-helyettesként. Innen szakértésigis kollégiumba került, majd a Közgazdaságtudományi Egyetemen folytatta tanulmányait, amelyet 1956-ban fejezett be, vörös diplomával. Kandidátusi értekezését 1964-ben védte meg a Moszkvai Egyetem Közgazdasági Karán. 1956 óta folyamatosan tanít egyetemünkön, — a marxista közgazdasági elméletek történetére specializálta magát.

1950-től párttag. Volt jász DISZ-titkár, KISZ VB-tag, pártbizottsági aktivista, pártbizalmi, vezetőségi tag, munkáskör. Jelenleg is számos állami és társadalmi megbízatása van.

1977-től a Politikai gazdaságtan-oktatók továbbképzési és információs központjának (PTK) a vezetője.

— Ön hogyan emlékszik vissza az ötéves évekre, milyen volt akkor az egyetemi ifjúság szocializmusról alkotott képe, s hogyan változott ez az évtizedek során?

— A kérdés második felére azt hiszem, nem tudok válaszolni. Sokat olvasok-hallok ugyan a mai ifjúságról, de az nem az én véleményem, nem az én tapasztalatom. Sainos (rajtam kívülálló okok miatt) 14 éve nem vezeték szemináriumot. Az előadások és a vizsgáztatás során pedig nem lehet igazán képet kapni a fiatalok véleményéről, beállítottságáról. (Egyébként azt hiszem, ez általános probléma az idősebb oktatók között.)

Visszaemlékezve egyetemi

éveimre, nem akarok közheleket használni, de akkoriban a csoportokban erősebb volt a kollektív szellem, viszonylag nagy volt az egymás iránt érzett felelősség. Elmondhatom: közösségek voltak ezek a csoportok. Például, végzős korunkban is tizenhatan laktunk egy kollégiumi szobában, pedig lehetőségünk lett volna külön költözni. Igaz, a vizsgázási rendszer is más volt akkor (a csoportnak egy napot kellett vizsgázni egy-egy tárgyból, s így bizonyos mértékig rá is voltunk kényszerítve arra, hogy ne csak a saját érdekeinket nézzük).

Azt hiszem, az új társadalomról alkotott képünk, elképzelésünk rózsaszínű volt, mint a mostani diákoknak. Hajtott minket a lelkesedés, annak ellenére, hogy az „igazi” ötvenes évek cik-cakkjai bennünk is nyomokat hagytak. Valahogy jobban néztük azt, hogy mi a kollektiva érdeke, — az önzés nem volt jellemző.

Jó emlékeim vannak a Veres Pálné utcai kollégiumról is, ahol nevelőtanár, majd igazgató voltam. Eleinte nehéz volt megtalálni a hangot azokkal, akikkel egy éve még diáktársak voltunk. A kölcsönös tiszteltet jelentette a megoldást. Az, ami ma már természetes (kollégiumi önkormányzat, DB stb.), akkoriban kezdett csak kialakulni. Az 56-os időszak itt sem volt könnyű (nevelőtanár voltam akkor). Elég nehéz volt féken tartani a diákokat (szinte mindegyiküknek volt fegyvere), de végül is el tudtuk érni, hogy a kollégiumból senki sem vett részt a fegyveres harcban.

A kollektív szellem, ami akkor jellemző volt, ma már — véleményem szerint — hallgatóink körében nem erős. Nem

tudom, hogyan lehetne ezen segíteni. A KISZ új struktúrája nem hiszem, hogy erősítené hallgatóink körében a kollektív szellemet.

— Mint több nemzetközi konferencia, KGST-tanácskozás részvevője, hogyan látja a magyar gazdaság megítélését a környező országokban, s miként változott a szocializmusról alkotott felfogás a tudományos közelemben, közgondolkodásban?

— Sajnos ki kell ábrándítanom. A KGST-tanácskozások, amire céloz, kizárólag oktatási problémákkal, a nemzetközi konferenciák pedig a nem-marxista közgazdaságtan bírálatával foglalkoztak. A kérdésről azonban több külföldi kollégámmal beszélgettem, s így van bizonyos képem róla. Nagyon érdeklik, igaztadják őket igazgatási rendszerünk változásai, reformkísérleteink alakulása, bár tény, hogy a hagyományos elveken nevelkedett emberek nehezen értik, hogyan lehet jóhánnyal dolgozni megcsinálni, amit mi megvalósítottunk. Megütözköznek például azon, hogyan lehet megőrizni a tervgazdálkodást, ha a vállalatok nem kapnak kötelező tervmutatókat. Vagy nem értik azt, hogy miként lehet érdekelni a tsz a háztáji gazdaságot támogatásban.

Látunk kell azonban, hogy a szocializmus építésének nincs egy kitaposott útja, amelyet mindenáron követni lehetne. Már Lenin hangsúlyozta, hogy a szocializmus építésénél az általános törvényszerűségek érvényesítése a nemzeti sajátosságok figyelembevétele nélkül nem valószínű eredményes. Minden országnak tehát meg kell keresnie az általános törvényszerűségek adaptálását a saját konkrét, történelmi adottságaira. Korábban alacsonyítottuk a tőkésországok túlszárnyalásának feladatát, Hallatlanul

rövidre terveztük azt az időt, amely alatt ez megvalósulhat.

Leegyszerűsítve képzeltük el a szocializmus fejlődését. Ennek leegyszerűsített példája az, amit az áru- és pénzviszonyok felhasználásáról vallottunk. Kiderült, hogy ezek nem küszöbölhetők ki, de amíg ezt hivatalosan is elismerték, illetve elismertük, addig sok időnek kellett elteltelnie. Ma már a szocialista országok többsége vallja ezt az elvet és napjainkban már nem úgy jelenkezik a kérdés, hogy terv vagy piac, hanem úgy, hogy terv és piac.

A gazdaságirányítási rendszernek ugyanakkor számos olyan problémája, amelyet kérdésselvetése van, amelyet újra kell gondolnunk. meg kell választanunk mind a p-o-k-tatás, mind ideológiai szempontból is. Csak egy példát a sok közül: az új növekedési pálya ma már közgazdasági közheleken számít. Ám, ha elfogadjuk létjogosultságát, akkor a struktúraátalakítás szükségessége is következik belőle. Igen ám, de hogyan nevezzük azt a szükséges munkakereséskor elhelyeztetést, ami ezzel jár? Mondhatjuk-e, hogy a struktúrális munkanélküliség a szocializmusban is létezik (jusson eszünkbe, hogy a szocializmus mellett egyik fontos érv, amelyet a tőkésországokban is elismernek és értékelnek, az az, hogy a szocializmusban nincs munkanélküliség) A gyors növekedés, amit a szocializmus jellemzőjeként határoztunk meg, az idő előrehaladtával csökkenő méretűvé vált. Az újratermelési modell is át kell hát dolgoznunk (különösen igaz ez egy olyan nyitott gazdaságú országra, mint a miénk). Ezekre a kérdésekre

az elméletnek is érdemi választ kell találnia.

— Hogyan kapcsolható ide a reform kérdése?

— A 60-as évek közepén megnőtt az érdeklődés a 20-as évek szovjet vitái iránt. Többen ezekben a vitákban vélték felfedezni a reform elméleti történeti előzményeit. A 20-as években azonban egészen más volt a történelmi, gazdasági szituáció. Azok a viták arra kerekíttek a választ (a dolgot egy kicsit leegyszerűsítve), hogy a kapitalizmusból a szocializmusba való átmeneti időszakban a leendő szocialista társadalom számára hogyan teremtsék meg a szükséges gazdasági alapot. A 60-as években már a kialakult szocializmussal találkoztunk, s az alapvető kérdés: az extenzív források kimerülésével az intenzív gazdálkodásra áttérő szocialista gazdaság lehathatónabb működését hogyan lehet biztosítani. Így nyugodtan mondhatjuk, hogy itt sincsenek ki- próbált utak, csatlakozó elméletek, a kísérleteket a szocialista országoknak maguknak és saját magukon kell elvégezniük. Az elkerülhetetlen változások során a kockázatot is vállalunk kell.

— Már az előbb említette került az oktatás problémája. Mit a PTK vezetője, hogyan látja a politikai gazdaságtan oktatásának helyzetét, s mik a továbblépés lehetőségei?

— E kérdés szempontjából külön kell választanunk a közgazdasági, a műszaki és az agrár-felsőoktatási intézményeket, valamint a többi egyetemet és főiskolát. Az első három típusnál a p-o-k-tatásnak kettős funkciója van. Egyrészt általános világnézeti megalapozó szerepe, másrészt a szakmai képzés bizonyos megalapozása. A többiben a p-o-k-tatás világnézeti megalapozó szerepe van és a hallgatóknak egy általános képet ad a mai gazdaság működéséről. Az említett funkciókülönbségek persze az eltérő óraszámokban is kifejezésre jutnak.

(Folytatás a 7. oldalon.)

Intézkedési terv 1985-87-re

(Folytatás az 1. oldalról.)

Határidő: folyamatos, a rektori és kari éves tervek szerinti ütemezésben. Felelős: a rektor.

2. Az elkészült közgazdász szakágazati képzéskorszerűsítési koncepció alapján 1985 szeptember végére kell elkészíteni az egyetem hosszútávú korszerűsítési tervét, amelyet az egyetem illetékes szervei 1985 szeptemberében vitatnak meg.

E feladat körébe vágón számos, alább részletezendő kérdéskör megvitatása szerepel az egyetemi tanács e tanévi programjában.

Ennek keretében tárgyaljuk a módszertani, a vállalati gazdaságtani és a gazdaságpolitikai tárgycsoportok összehangolását. A minisztérium megbízása alapján folyó intézményi struktúrávizsgálatok benünket érintő vonatkozásaival az egyetemnek is foglalkozni kell.

Határidő: fentiek szerint. Felelős: rektor.

3. Az oktatott tárgyak törzsananyagának kidolgozásával, ill. átdolgozásával egyidejűleg

folyamatos tanszéki és intézeti feladat az előadások, szemináriumok és gyakorlatok módszerbeli színvonalának emelése. Ehhez kapcsolódóan törekedni kell az oktatási-nevelési folyamat egységének megvalósítására, a szemléltetés lehetőségeinek mind jobb kihasználására, az önálló munkára ösztönzés és készségfejlesztés gyakorlati megvalósulására.

E célkitűzés-rendszer végrehajtása lehet biztosítéka a tanár-diák kapcsolat erősítésének, mind magasabb szinten történő megvalósulásának, mivel ezen kapcsolatok az egyetemi tanulmányi évek alatt igen sokrétű lehetőségeit nyújthatnak a közös hatékonyságának, a szocialista értelmiség felkészítésének folyamatában. Általánosan megfogalmazott feladataink gyakorlati teljesítéséhez elengedhetetlennek kell tekinteni, hogy

az egyetemi tanács munkatervében évente szerepeljen egy-egy alapvető oktatási forma összegyűjtési vizsgálata (szeminárium, szakszeminárium, szakmai gyakorlat, stb.), mely kiterjed a hallgatói munka és eredményesség elemzésére mellett az oktatók széleskörű felkészültségének és sokirányú tevékenységének vizsgálatára is,

valamint az oktató-nevelő munka zavartalanságát biztosító feltételrendszer áttekintésére is.

Határidő: a rektori és kari munkatervnek szerint. Felelős: oktatási rektorhelyettes és dékánok.

4. Nevelőmunkánk feladatai közül az oktatáshoz közvetlenül és közvetve kapcsolódó, valamint a tanár-diák kapcsolat tanulmányi foglalkozásokon kívüli területein megvalósítható nevelőmunkánkat erősíteni kívánjuk.

Továbbra is alapvetőnek és a nevelés egyik legfőbb eszközének tekintjük az oktatási folyamat igényességét, magas szinten történő teljesülését, követelményrendszerét, fegyelmet és szervezethez.

Fokozottabban kell érvelnünk a hallgatók közéleti-társadalmi aktivitásának támogatását, az oktatás személyes jellegének növelését, a tanári példamutatás szerepének kiemelését, a tanórán folyó és az órákon kívüli konzultációk szélesítését, a patronáló tanári munka jobb erkölcsi és anyagi megbecsülését.

Határidő: folyamatos. Felelős: az oktatási rektorhelyettes.

5. A képzés átfogó, komplex koncepciórendszerének függvényében a tanulmányi folyamat és a vizsgarendszer hasonlóképpen folyamatos vizsgálatot igényel.

Törekednünk kell arra, hogy rendszeresen vizsgáljuk a tanulmányi idő jobb kihasználását;

a szorgalmi időszak és a vizsgaidőszak tapasztalatait összegezve megteremtjük az oktatás és a számonkérés követelményrendszerének kellő összhangját.

A beszámoló és vizsgák színvonalának emelése, módszereinek fejlesztése együtt kell hogy járjon a tananyagok és foglalkozások tartalmi fejlesztésével. Minden oktatási formában az ismeretközlet, -begyakorlás és -ellenőrzés kialakítása irányába kell haladnunk.

Korábbi intézkedéseink teljeskörű megvalósítása és az elengedhetetlenül szükséges továbbképzés érdekében

törekednünk kell a felületesen vizsgacentrikus tanulással szemben az intenzívebb, folyamatosabb és hatékonyabb időkihasználás alkalmazási lehetőségeire.

Ennek érdekében a szükséges tantervmódosítások, valamint az éves tanterv-jóváhagyás alkalmával

vizsgálni kell a hallgatók heti óraterhelésének csökkentését, az önálló munka lehetőségeinek növelésével és koncentráltabb órarendi foglalkozások kialakításával együtten.

A hallgatók látókörének bővítése, érdeklődése kielégítése érdekében elvárunk kell az áthallgatás kereteinek jobb kihasználásával, bővítési lehetőségeinek biztosításával.

Határidő: folyamatos. Felelős: dékánok.

6. Közgazdászokképzésünk színvonalának emelése, a gyakorlati munkavégzésre történő jobb felkészítés érdekében rendszeresen foglalkoznunk kell a változó igényekhez igazodó speciális szakemberképzéssel együttjáró alternatívák és fakultációs lehetőségek bővítésével. A tantervben meghirdetett alternatív blokkok és tárgyak rendszeres felülvizsgálatával és szükség szerinti módosításával az igények és lehetőségek jó összhangját kell biztosítani.

Az operatív tanterv jóváhagyását megelőzően kell elvégezni a kötelező és alternatív tárgyak órakereteinek, tantervi kapcsolódásának és számonkérésének, valamint adott tárgyak cseréjének, helyettesíthetőségének, törlésének aktuális változtatását. A felülvizsgálatot, illetve ennek alapján a javaslatot szakonként és szakvezető tanszékek végzik a KISZ képviselőinek bevonásával, figyelemmel a hallgatók szabad tárv- és tanárválasztási lehetőségeire is.

Határidő: folyamatos. Felelős: az oktatási rektorhelyettes és dékánok.

7. A minisztériumi felülvizsgálatok rendjének függvényében

folyamatosan tervezzük vizsgálni a Marxizmus-Leninizmus Oktatási Főosztály hatáskörébe tartozó tárgyak oktatását és tananyagait.

E munkában együttműködünk az egyetemi PVB Oktatáspolitikai Bizottságával, a KISZ-szervezettel; a minisztériumi bizottság vizsgálata alapján a tapasztalatok összegzésével jelöljük ki a továbblépés, fejlesztés irányvonalát.

A tárgyak és tananyagok vitáinak eredményeiről, a megtett lépésekről folyamatosan tájékoztatjuk az egyetem közvéleményét.

Határidő: fentiek szerint. Felelős: Általános kari dékán és az érintett tanszékvezetők.

8. Időszórunk ítéltjük továbbra is a nyelvoktatás figyelemmel kísérését, a korábbi — e tárgyban kiadott — miniszteri rendelet egyetemi végrehajtásának és saját határozataink függvényében.

Az 1986/87-es tanévben átfogóan értékelni kell az nyelvoktatás tapasztalatait. A nyelvoktatás vizsgálata során a jövőben kellő mértékben támaszkodunk a hallgatói véleményekre.

Határidő: fentiek szerint. Felelős: az oktatási rektorhelyettes és a kereskedelmi kar dékánja.

9. Kiemelten kezeljük a korszerű oktatástechnikai eszközök és a számítástechnika alkalmazásának lehetőségeit. E tanévben egyetemi tanácsul-sen vizsgáljuk a számítástechnika alapképzésben való oktatását, a számítástechnika szakterületekben való alkalmazását, az egyetemen lévő számítógépek oktatás céljára történő felhasználását.

Erőteljes intézkedések szükségesek a számítógéppark bővítése érdekében, hogy a hallgatóság minden szélesebb körének legyen módja azok használatára.

Határidő: a fentiek szerint. Felelős: az oktatási és a számítástechnika-oktatást felügyelő rektorhelyettes.

10. A tanárszakosokkal való foglalkozást illetően külön feladat az új szakpárosítású C-szakra történő mozgósítás, beindulása után a tapasztalatok értékelése és hasznosítása.

Határidő: fentiek szerint. Felelős: az oktatási rektorhelyettes és az általános kari dékán.

11. Erdemleges előrelépés szükséges a termelési gyakorlatok terén: ennek érdekében, elsősorban a formák gazdagítását szem előtt tartva, e tanévben egyetemi tanácsul-sen foglalkozunk a kérdéssel.

Felelős: a kereskedelmi kar dékánja és az oktatási rektorhelyettes.

12. Tovább kell szélesíteni a tartalmas tanulmányi kirándulások körét. Oda kell hatni, hogy azok betölthessék rendeltetésüket. A dékánok csak a megfelelő szakmai programon alapuló tanulmányi kirándulást engedélyeznek.

Határidő: folyamatos. Felelős: dékánok.

13. A folyamatos képzéskorszerűsítés megköveteli az egyes szakok tantervi szerkezetének állandó figyelemmel kísérését. Ez szükségessé teszi a kari, illetve egyetemi keretben végzendő szakvizsgálatokat.

E tanévben egyetemi tanács tárgyalja a nemzetközi kapcsolatok szakképzésének tapasztalatait.

Az 1985/86-os tanévben meg kell vizsgálni a tervgazdasági szak képzését, különös tekintettel a szakon belüli két irányban folyó oktatásra.

Ugyancsak rendszeresen értékeljük a képzéskorszerűsítési munkák során bevezetésre került szociológiai másodszak, valamint a katonai gazdasági ismeretek oktatásának tapasztalatait is. A szociológiai másodszak felülvizsgálatára az 1985/86-os tanévben kerül sor. Határidő: fentiek szerint. Felelős: az oktatási rektorhelyettes és az illetékes dékán.

14. Az oktató-nevelő munka területén kiemelt feladatnak tekintjük a jól felkészült, tehetséges hallgatók széles körű foglalkoztatását, támogatását.

Az elmélyültebb foglalkozás lehetősége, a hallgatók tanszéki munkába való rendszeres bevonása érdekében fejleszteni kell mindazon formákat, melyek e célkitűzéseket legjobban szolgálják: a TDK-munkát, a tanulmányi verseny-mozgalmakat, a demonstrációs intézményt, a

II. AZ EGYETEMI ÉLET DEMOKRATIZMUSA ES AZ ERDEKVEDELEM

1. A hallgatók szakmai fejlődését elősegítő tevékenység támogatása mellett figyelemmel kell fordítani az ifjúsági mozgalmi munka állami segítségével; a politikai aktivizálódás, az egyetemi közéletbe való beilleszkedés, a közösségi élet tartalmasabb formáinak kiépítése előmozdítására.

E téren különösen az ideológiai és szakvezető tanszék oktatói, főként fiatal munkatársai nyújthatnak hatékony támogatást, együttműködve a KISZ-szervezet képviselőivel.

Határidő: folyamatos. Felelős: a rektor.

2. Az egyetem vezetése a továbbiakban is törekszik az állami és társadalmi szervek, valamint kiemelten a KISZ-szervezettel megvalósuló együttműködés tartalmi kapcsolatainak erősítésére, a

hallgatók KK-munkába, továbbá a kiegészítőket érdemi közgazdasági munkába, illetve más tanszéki kutatásokba történő bekapcsolódását.

Határidő: folyamatos. Felelős: a tudományos rektorhelyettes.

15. A kétfélcpsős képzés eddigi rendszerének továbbfejlesztése érdekében

az 1984/85-ös tanévben javaslatot dolgozunk ki a közgazdasági főiskolát végzeteknek az egyetemünk nappali tagozatán végzendő kiegészítő képzésére, amely egyaránt magában kell, hogy foglalja a képzési időt, a szakosítást, a feltételek meghatározását és a keretszámokat.

Művelődési minisztériumi megbízásból ugyancsak vizsgáljuk a más egyetemet, illetve nem közgazdasági főiskolát végzetek egyetemi, valamint a Továbbképző Intézetben történő továbbtanulásának lehetőségét is.

Ugyancsak kívánatos — a kölcsönösség alapján — az egyetemünket végzetek más intézményben folytatandó tanulmányi feltételeinek vizsgálata is.

Határidő: fentiek szerint. Felelős: a rektor.

16. A munka melletti képzés színvonalának emelése érdekében korábban lezajlott átfogó vizsgálat eredményeként bevezetett intenzív képzést értékelve az 1985/86. tanév folyamán elemezni kell a tapasztalatokat, és újra meg kell vizsgálni a koncentrált oktatás további bővítésének lehetőségeit.

Határidő: fentiek szerint. Felelős: az oktatási rektorhelyettes és a dékánok.

17. Az állami vezetés folyamatosan foglalkozzon az egyetemről kikerülő pályakezdekhelyezkedésének, munkahelyi beilleszkedésének tapasztalataival.

Meg kell vizsgálni a pályázati rendszer működésével kapcsolatosan felvetett problémákat legkésőbb 1986 végéig; különös tekintettel az egyetemünkön elhelyezkedő fiatal oktatók, dolgozók munkájának figyelemmel kísérésére. Ki kell alakítani a tanszékek belüli manager-rendszert és annak rögzíthető, és megfogalmazható követelményeit a kezdő oktatók tudományos kutatói és oktatói munkájának beindítása és folyamatos iránnyitó, támogató segítése céljából.

Határidő: folyamatos, ill. fentiek szerint. Felelős: a tudományos rektorhelyettes, tanszékvezetők, személyzeti vezető.

18. Az Állami Ifjúsági Bizottság határozata alapján lehetőség nyílik az előfelvett hallgatók nyelvtanulásának — elsősorban az orosz nyelv vonatkozásában — megoldására. E szerint ugyanis a Minisztérium annak anyagi fedezetét biztosítja. Ismét rendszeressé kell tenni — állami szinten is — a velük való kapcsolat-tartást, elsősorban a matematikából szervezendő konzultációk keretében.

Határidő: fentiek szerint. Felelős: az oktatási rektorhelyettes.

gyakorlati együttműködés színvonalának emelésére, a demokratizmus széles körű megvalósítására.

Továbbra is támogatjuk a hallgatók választott képviselőinek érdemi működését egyetemi testületeinkben, a minél szélesebb körű hallgatói vélemények, reális fejlesztési javaslatok beépítését a hosszabb távra szóló és napi feladataink végrehajtása során.

Határidő: folyamatos. Felelős: a rektor és a dékánok.

3. Foglalkozunk a tanszéki képviselői rendszer működésének hatékonyabbá tételére irányuló formák megkeresésével, az információáramlás biztosításával, a kétoldali kapcsolatok erősítésével és ered-

ményesebb megvalósulásának lehetőségeivel.

Határidő: folyamatos. Felelős: az Ifjúsági Bizottság elnöke

4. Napirenden tartjuk az oktatók hallgatói véleményezésével kapcsolatos kérdések megvitatását, a rendszer minél szélesebb körű, egységes elveken nyugvó működésének biztosítását, a hallgatói vélemények figyelembevételét az oktatók munkájának értékelésében.

Határidő: folyamatos. Felelős: a rektor, a dékánok és a személyzeti vezető.

5. Figyelemmel kell fordítanunk a tanulmányi csoportok munkájának értékelésére, a közösségi élet minden területén és szakmai és mozgalmi munka alkotóvá, színvonalasabbá tételére. E téren elsősorban a KISZ-szervezetben működő tanulmányi felelősök javaslatait, elképzeléseit szeretnénk figyelembe venni.

Felelős: az oktatási rektorhelyettes.

6. Az egész egyetemet érintő kérdés az oktatási törvény vitájában való részvétel, amelyre még e tanév első felében sor kerül.

Az oktatási törvénnyel együtt kerül kidolgozásra az új Tanulmányi és Vizsgaszabályzat, valamint a Szervezeti és Működési Szabályzat. E jogszabálytervezeteket egyetemi vitájára előreláthatólag 1985 februárjában kerül sor. Az állami vezetés gondoskodik a viták lebonyolításáról.

III. A HALLGATÓK ES AZ OKTATÓK SZOCIALIS KÖRÜLMÉNYEINEK, EGYETEMI ÉLETÜNK MŰVELŐDÉSI ES SPORTTEVÉKENYSÉGEINEK JAVÍTÁSA

1. A hallgatói érdekvédelem keretében kiemelt feladatunk az egyetemi ösztöndíj-politika állandó figyelemmel kísérése, a gyakorlati megvalósítás reális értékelésén és kellő differenciáláson alapuló biztosítása.

A DJB-k működését, összhangosságának érvényesülését, a kellő ösztönzési formák kimunkálását a jövőben fokozottan igyekszünk támogatni.

Határidő: folyamatos. Felelős: a dékánok.

2. Fokozottabb figyelemmel kell fordítanunk a hallgatók tényleges anyagi helyzetének megismerésére.

E téren szoros együttműködésre van szükség a patronáló tanárok és a KISZ-szervezetek között. Enélkül ugyanis nem tudunk érdemlegesen előre lépni a tekintetben, hogy a tényleges rászorultság figyelembevételével történjen a szociális támogatás odaítélése, valamint a kollégiumokba való felvétel.

Határidő: folyamatos. Felelős: a dékánok.

3. Javulás remélhető a hallgatókra nehezedő anyagi megterhelés csökkentése tekintetében a jegyzetkiadás tervezett decentralizálásának megvalósulásával. A miniszteri intézkedések követően az egyetem vezetésének gondoskodnia kell a jegyzetkiadás és terjesztés megszervezéséről.

Határidő: fentiek szerint. Felelős: a rektor, illetve a gazdasági főigazgató.

4. Az ifjúságpolitikai célú pénzeszközök felhasználásának a keretek által biztosított arányait fenn kell tartani, az éves költségvetéssel kapcsolatos viták alkalmával figyelemmel kell kísérni az ésszerű átcsoportosítási lehetőségeket (adott rovaton belül) a rendelkezések adta módzatok figyelembevételével. A források növelésével

bővíteni igyekszünk a lakásépítési alapot, a közművelődésre és sportolásra felhasználható pénzeszközöket. Törekedni kell arra, hogy egyetemünk ifjúsága társadalmi munkaakció keretében járuljon hozzá a felhasználható keretek növeléséhez.

Az Ifjúsági Bizottság rendszeresen foglalkozzon az ifjúságpolitikai célokra rendelkezésre álló pénzeszközök alakulásával és azok — a költségvetés normatív előirányzatainak, a tandíjmaradvány, a külföldi ösztöndíjak, a kollégiumok nyári hasznosításából be-

tásának feltételeiről, a társadalmi szervek közreműködésének igénybevételel mozgósítson a vitákban való minél nagyobb és színvonalasabb részvételre.

Határidő: fentiek szerint. Felelős: az általános rektorhelyettes.

7. A KISZ-bizottság kezdeményezésére átszervezzük az Ifjúsági Bizottságot, növelve benne a hallgatók képviselőjét és fokozva a bizottság ellenőrző, beszámoltatási hatáskörét. Mindezek által kívánjuk biztosítani, hogy a két parlament közötti időszakban az Intézkedési Terv végrehajtásának figyelemmel kísérésére, a szükséges módosítások, intézkedések megtételére alkalmassá válhasson. Feladat-körének szélesítésével tehermentesíthetők az állami és ifjúsági szervezetek testületi ülései is.

Határidő: 1984. december, illetve folyamatos. Felelős: Az Ifjúsági Bizottság elnöke.

8. Növelni kell az ifjúság érdemi közreműködését az egyetemi közművelődési tevékenység irányításában is. Ennek szervezeti feltétele a hallgatói képviselő szélesítése és a demokratizmusának fokozása.

A napirenden lévő a felsőoktatás közművelődésére vonatkozó miniszteri rendelet alapján, a rendelet megjelenését követően átszervezzük a Közművelődési Bizottságot.

Határidő: fentiek szerint. Felelős: a rektor.

IV. A HALLGATÓK ES AZ OKTATÓK SZOCIALIS KÖRÜLMÉNYEINEK, EGYETEMI ÉLETÜNK MŰVELŐDÉSI ES SPORTTEVÉKENYSÉGEINEK JAVÍTÁSA

folyó bevételből rendelkezésre álló rész, az érdekeltségi alapokból nyújtott támogatás, stb. — felhasználásával.

5. A Menzabizottság tevékenységét az étkészési körülmények jobbá tétele érdekében, rendszeresen ellenőrizze és a jelzett panaszok alapján vizsgálja meg a menza és a büfé működését.

Az állami vezetés a rekonstrukció adta keretek között, az észrevételek alapján tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Határidő: folyamatos. Felelős: a gazdasági főigazgató.

6. Rendszeresen figyelemmel kell kísérni az egyetem közművelődési tevékenységét, a rendelkezésünkre álló lehetőségek keretein belül színvonalas, tartalmas kulturális és művelődési formák gondozását, a közgazdászokképzéssel kapcsolatos szakmai programok bővítését és hatékony megszervezését.

Határidő: folyamatos. Felelős: a Közművelődési Bizottság vezetője.

7. Meg kell teremteni az ifjúság egészséges életformájához kapcsolódó, az igényeknek leginkább megfelelő sportolási lehetőségeket. Ennek érdekében továbbra is elsőrendű feladat a sportoláshoz szükséges sportpálya biztosítása, valamint tornateremgondjaink enyhítése.

Határidő: folyamatos. Felelős: a rektor.

8. Továbbra is gondot kell fordítani a fiatalok lakás- és bölcsődei-óvodai gondjainak megoldására. A szakszervezettel együtt részt veszünk a lakásépítési akciók szervezésében és lebonyolításában, a kölcsönök biztosításában, az önálló pályakezdeés családalapítás anyagi megvalósulásával együttjáró gondok megoldásában.

Felelős: a rektor.

9. A fiatal oktatók és dolgozók szakmai előrehaladása érdekében támogatni kell a továbbképzést, a tanulmányutakat, a külföldi ösztöndíjak odaítélésénél elsőbbséget kell biztosítani számukra. Ugyancsak támogatni kell — anyagiilag is — nyelvtanulásukat.

Határidő: folyamatos. Felelős: a tudományos rektorhelyettes.

Budapest, 1984. október 30.

Dr. Szuhay Miklós
általános rektorhelyettes

Az ideai közgazdasági Nobel-díjas

A közgazdasági kutatások jutalmazására alapított „Alfred Nobel-emlékdíj”-jal ebben az évben (megalapítása óta huszonkettediként) az angol Sir Richard Stone-t tüntették ki a nemzetgazdasági számításhoz rendszereinek továbbfejlesztéséhez való hozzájárulásáért.

Sir Richard Stone 1913. augusztus 30-án született Londonban. Tanulmányait a Westminster School-ban és Cambridge-ben a Gonville, illetve a Caius College-ban végezte. 1936–39-ig magáncégek-nél (pl. Lloyd's Brokers) dolgozott, 1939–45-ig különböző állami hivatalokban (Hadügy-minisztérium, Statisztikai Hivatal) végzett közgazdasági és statisztikai elemző munkát. 1945–55-ig a cambridge-i egyetem Alkalmazott Közgazdasági Intézetének az igazgatója, 1955–1980-ig pedig ugyanezen az egyetemen a pénzügytan és könyvviteli professzora. Itteni munkája során került munkatársi kapcsolatba John Maynard Keynes-szel.

Számos szakmai-tudományos társaság, egyesület tagja. Tagja továbbá a Brit Tudományos Akadémiának, tiszteletbeli tagja az Amerikai Művészetek és Tudományok Akadémiájának (AAAS) és díszdoktora több egyetemnek.

A kitüntetett tudós szerteágazó kutatási tevékenységet végzett és végez. A 40-es évek elején az ugyancsak közgazdasági Nobel-díjjal kitüntetett (1977-ben) Meade-del közösen elvezették Anglia nemzeti jövedelmének első hivatalos értékelését és becslését. Ezen munkájuk eredménye a Nemzeti bevételek és kiadások (National income and expenditure) című, 1944-ben megjelent könyvük. E kérdéskör vizsgálatához Stone számos művében később is visszatért.

Amint a Svéd Királyi Akadémia indokolásából is kitűnik, Stone alkotó módon járult hozzá a nemzetgazdasági számítások rendszerének (System of National Accounts — SNA) kidolgozásához és egységesítéséhez. Az általa javasolt rendszer átfogó statisztikai képet nyújt egy-egy ország gazdaságáról. Több száz gazdasági tényező figyelembe vételével dolgozott ki egységes számbavételi módszert a különböző országok gazdasági teljesítményének összehasonlításához. 1945-ben az ENSZ Statisztikai-szakértő Bizottsága albizottságot hozott létre (elnöke Stone) a nemzeti jövedelem mérése érdekében és a társadalmi számbavételi létrehozása (Measurement of national income and the construction of social accounts) című jelentését, melyben a nemzeti jövedelem mérésének kérdései mellett már felvetették a nemzetgazdasági számítások egységes rendszere kidolgozásának szükségességét. Stone a későbbiek során szakértőként vett részt az Európai Gazdasági Együttműködés Szervezete (OECE) illetve az ENSZ egésze alatt folyó ilyen irányú munkálatokban 1950–52-ben, 1953-ban és 1968-ban. Számos publikációjában érinti ezt a kérdést. Ilyenek például: Volumen és árindexek a nemzetgazdasági számításokban (Quantity and price indexes in national accounts) — 1956; Input-output és a nemzetgazdasági számítások (Input-output and national accounts) — 1961; Társadalmi számbavétel és az egységesített nemzetgazdasági számítások (Social accounting and standardized national accounts) — 1963; Az új SNA alapuló egyszerű pénzügyi modellek (Simple financial models based on the new SNA) — 1966; A társadalmi számbavételi mátrixok felhasználása a tervezési modellekben (The use of social accounting matrices in building planning models) — 1967; Az SNA revíziója: az új struktúra körvonalazása (The revision of the SNA: an outline of the new structure) — 1968; Az SNA és az MTS a szocialista országok által kialakított számbavételi rendszer (rövidítése — BSA) összehasonlítása (A comparison of the SNA and the MPS) — 1968.

Különböző egyenletek és egyenletrendszerek segítségével

vel behatóan elemezte a keresletet, az annak alakulására ható tényezőket, az aggregált keresleti és megtakarítási függvényt. Ezeket vizsgálja többek közt az Egyesült Királyságban az 1920–1938-as évekre vonatkozó fogyasztói kiadások és fogyasztói magatartás mérése (The measurement of consumers' expenditure and behaviour in the United Kingdom 1920–1938) — 1954; Fogyasztói szükségletek és kiadások az 1945–61 közötti angol vizsgálatok összegezése (Consumers' wants and expenditures: a survey of british studies 1945–1961) — 1963; Kereslettervezési modellek (Models for demand projections) — 1964; A vásárlások és megtakarítások viszonya a jövedelemhez és jóléthez (Spending and saving in relation to income and wealth) — 1966.

Az irányítása alatt folyó kutatási projekt keretében dolgozták ki az úgynevezett cambridge-i növekedési modellt. A növekedési elmélet számos vonatkozását érinti műveiben.

Tudományos tevékenységében jelentős helyet foglalnak

el a demográfiai kérdések, illetve ezek statisztikai vizsgálati rendszerének kidolgozása és összefüggéseinek elemzése a társadalom fejlődésének különböző vonatkozásaival. Ezen belül megkülönböztetett figyelmet szentel az oktatás kérdéseinek is.

Műveiben nagy teret szentel annak, hogy a különböző közgazdasági jelenségek és folyamatok elemzésében a matematikai eszközök alkalmazásának melyek a módszerei és milyen metodológiai problémák jelentkeznek e téren.

A korábban felsorolt művein kívül említést érdemel még a mérés szerepe a közgazdaságtudományban (The role of measurement in economics) — 1951; A matematika a társadalomtudományokban és egyéb tanulmányok (Mathematics in the social sciences and other essays) — 1966; A közgazdasági matematikai modellek és egyéb tanulmányok (Mathematical models of the economy and other essays) — 1970; Társadalommodellezés (Social modelling) — 1980.

Bárányné Szabadkai Éva

Tényező

Sajnos csak, de nem tudhatom igazán, mit jelentett súlyos fegyverekkel rohamozni a Téli Palotát. A forradalmak véres valósága számomra ismeretlen. Nekem a forradalmat Eizenstejn felejthetetlen képsorai jelképezik: a tömeg nyomására a cári palota kovácsoltvas kapuja megnyílt, a cár szobra darabokra törve ledől. Minthogy azonban a történelemben már máshol is porba dőlt egynéhány szobor, a kérdés számomra gyakorlati — nem a „homo usion” vagy „homo iusion” szintjén mozog — mi forradalmi, s mi nem az. Sokszor lejáratott, bepiszkolt, félreértelmezett jelképeink mögött én még mindig ott érzem az eredeti tartalmat. Ugyanaz a kísértet járja be a világot, amely nem is oly rég a kommunárok barrikádjaitól indult, s a fagyos pétervári utcákról terjedt Kínától Sziléziáig, a Nagy-Alföldtől Bajororszáig. Az óceánon átkelve Dél-Amerika dzsungelében és Fekete-Afrikában terjed, mind a mai napig megállíthatatlanul. Vitathatatlan tényező. Jelen van téren és időben visszafordíthatatlanul, rendíthetetlenül. Igen, rendíthetetlenül, még akkor is, ha Che Guevara emlékéből számunkra legfeljebb fájdalmas romantika maradt. Még akkor is, ha a madridi várta bukásának keserű emlékét idézik a magyar spanyolok. Még akkor is, ha nagyapánk, aki Cattaróban elsőként tűzte sapkájára az őszirózsát — már diszkrét helyen porlad. Nem változtat ezen, hogy egy kontinenssel arrébb egy kis nép hősiességét haláltusáját vívja a cinikus erőfölénnyel: Nicaragua ..., hogy Portugália vörös szegfűi is hervadoznak, s hogy katonai diktatúra honol ott, ahol józan ész sose hitte volna.

Kétélyek közt vergődve vagy forró szívvel lelkesedve alkotott ítéleteink lehetnek bármily élesek, vonzódásunk vezethet bármerre is, létünknek alapvetően az ad tartalmat, miként cselekszünk itt és most.

Merényi Miklós

Töprengések egy AIESEC-szemináriumról

A magyar AIESEC életében jelentős változásokat hozott az 1984-es év. Ez az első év, amelyben a szervezet mint önálló jogi személy tevékenykedik, ami tevékenységi körének, önállóságának növekedését segítheti elő. Tudomások szerint a tagok keretét továbbra is változatlanok maradtak, a programokat továbbra is a nemzetközileg bevált és elfogadott, általánosan mondható módon, elsősorban a csereszemináriumok és a nyári szakmai gyakorlatok rendszerére építve kívánják lebonyolítani. Ezt az alaptevékenységet egészítik ki más (talán nem kevésbé fontos) rendezvények, mint az állásbörze vagy az AIESEC-hét.

A nemzetközi kapcsolatok, melyeknek ápolására és szorosabbra fűzésére az összes létező AIESEC-szervezet törekszik, jelentik azonban tevékenységük igazi tárgyát. Ezen a téren is jelentős sikereket ért el a Közgáz-team, hiszen Sárkány Gáborral megvalósították az AIESEC egyik titkárságát, és már jó pár hete a brüsszeli központban tevékenykedik.

Mégis azt hiszem, hogy a magyarokról, a magyar közgazdászhallgatókról a kép el-

sősorban diákjaink külföldi szereplése során alakul ki. Azt, hogy milyen magas posztokra került Gábor, legfeljebb csak AIESEC-berkekben tartják nyilván külföldön.

A külföldi szereplés egyik módja a csereszemináriumokon való részvétel. A magyar szervezet évente több ilyen csereszemináriumot szervez, a legkülönbözőbb témakörök kerülnek terítékre. A szervezés lényegében két fázisból áll, először a kiutazást kell megszervezni. Ki kell választani 8–10 embert, el kell intézni a kiutazással kapcsolatos formalitásokat, és nem utolsósorban pénz kell előteremteni az útiköltségek legalább részleges fedezésére. A második részben a hozzánk látogató külföldiek ellátásáról és a programokról kell gondoskodni. Ezeknek a feladatoknak az ellátása igen sok munkát és rátermett embereket igényel. Mivel nem vagyok a szervezet tagja, ezekre a dolgokra most nem foglalkozom.

Inkább azokról a magatartásformákról szeretnék írni, amelyek egy magyar közgazdászhallgató számára követendők lennének külföldön. Íme néhány észrevétel:

1. Egyetlen kiutazó se feledje, hogy külföldön végsősoron az egész Közgáz képviseli, vagyis hogy a csereszemináriumon való részvétel nem nyaralás.

A vendég közgazdászhallgatókat a meglátogatásra kerülő intézmények vezetői partnerként kezelik, és ezért a velük szemben tanúsított korrekt magatartás nagyon fontos. Ezért szerintem elengedhetetlen követelmény az előadásokon, gyárlátogatásokon való részvétel. Másrészt nem tudom mi érdekesebb, mi kínál több információt: egy nagy üzem modern berendezéseinek, és a termelési folyamat egészének megismerése, vagy az áruházak böngészése, mikor (legalábbis elméletileg) a magyar diáknak nem nagyon lehet elkölteni való pénze.

2. Vendéglátóinkkal szemben se viselkedjünk „csőrrő magyarokként”!

Egy vendégnek általában is illik alkalmazkodnia vendéglátói szokásaihoz, hiszen neki tessék szívességet. Ez a legapróbb részletektől, hogy például ne csapkodj az ajtót, ha megkérik rá, a kultúrát kapcsolattartásig terjed. A vendéglátó általában kíváncsi az itteni életre, a magyarokra, hiszen ezért bocsátja rendelkezésre lakását, vagy ezért vesz részt maga is a programokon. A kapcsolattartás alapvető feladata az adott idegen nyelv ismerete. Többek között ennek a szempontnak alapján válogatja ki az AIESEC a kiutazókat. Ennek során figyelembe kell venni, hogy más országokból érkező diákok nyelvtudása általában kitűnő, tehát a mérce magrs.

3. Szakmailag is legyen felkészült a pályázó! A nyugati egyetemeken előadásai és ehhez idomultan minden egyéb előadás is, alapvetően eltér a magyar gyakorlattól, amennyiben az előadásokat minden esetben vita, de legalábbis kérdések követik. Nagyon furcsa és kínos helyzet adódhat, ha a résztvevők nem kérdeznak, vagy mert a nyelvet nem ismerik, vagy mert nem tudnak mit kérdezni. Sokszor adódik olyan helyzet is, hogy nekik kell kérdésekre válaszolniuk. Ebben az esetben is szükségesek a megfelelő információk.

4. Partneri-baráti kapcsolatok kialakítására nyílnak lehetőségek.

Azt hiszem visszatérő problémája az, hogy az egy nemzetiségűek egy-egy nemzetközi találkozásán egymás társaságát keresik. Ez bizonyos mértékig érthető, hiszen teljesen idegen környezetbe csöppennek hirtelen bele, ahol keresik a fix pontokat. Mégis az ilyen magatartás éppen az AIESEC alapvető célját, tehát a nemzetközi közötti párbeszéd és kapcsolattartás kialakítását kérdőjelezi meg. Nem egy félresikerült, és fiaszóval végződött csereszeminárium sorsát döntötte el ez a fajta magatartás. A szeminárium szervezőinek célja mindig az, hogy kontaktust teremtsenek a diákok között. Ennek az előadásnak pedig meg kell felelni.

5. Részvétel a hazai munkában.

Sajnos még mindig elterjedt az a szemlélet, hogy az AIESEC külföldi rendezvényei csak egy plusz kiutazási lehetőséget jelentenek. Az ilyen nézetet vallók a hazatérés után gyorsan eltűnnek szem elől, és a viszontlátogatás alatt sem a szervezésben, sem a lebonyolításban nem vesznek részt. Ez a magatartás furcsa a külföldi vendég számára, keresi az ismerősöket, de méginkább az a magyar szervezők számára. Szerintem tisztességtelen dolog a munka alól így kibújni, viselkedni az AIESEC és a társak megelőlegezett bizalmával.

Az eddigiekben felsorolt néhány követelményben szerettem volna vázolni az AIESEC-csereszemináriumok alatt szerintem követendő magatartást. Sajnos a szubjektív tulajdonságok mindig csak utólag derülnek ki, és az AIESEC a kiválasztás rendszerében legjobbjukat nem veheti figyelembe. Ahhoz, hogy valamelyest tekintettel legyenek a szemináriumok résztvevőire ezekre a magatartási minimumokra, saját önbecslésünknek, igényességünknek, morálunknak kellene nagyot fejtődni. Annál is inkább érdemes lenne ezeken a dolgokon elgondolkoznunk, mivel a későbbiekben, az igazi munka során is ezeknek a magatartásformáknak az alapján kell majd viselkednünk külföldi partnereinkkel szemben!

Sz. M.

Találkozás

Az utcasarkon hirtelen feltűnt egy párdúc, és felkiáltott: — Jaj de megéheztem! — Mennyi idő van? — kiáltottam felé. A párdúc erre rámnézett. Mélységes utálatot fedeztem fel a szemében. Kicsit oldalt fordult, s így láthattam ruganyos, fénylő fekete testét.

— Mennyi idő van? — kérdeztem újra. Nem válaszolt, csak intett a fejével. Miközben rámvigyorgott elgondolkodtam: csak a kivenhadt, beteg párdúcok érik be az emberrel. Az egészségesek, mint valami rossz falatra, ügyet sem vetnek rá.

Tóth István János

Diplomaosztás

Az 1983-84. tanévben végzett hallgatók búcsúztatására az ípar karon november 9-én 10 órakor kerül sor a III. előadóteremben. A nyilvános ün-

nepi tanácsülésen dr. Csáki Csaba dékán mond ünnepi beszédet. A végzett hallgatók fogadalomtétel után sor kerül a diplomaátadásra.

Fókuszban az ifjúsági parlament

A KISZ-bizottság utóbbi üléseinek középpontjába a november 22-i egyetemi ifjúsági parlamentre való felkészülés került. Az október 18-i ülésen a testület áttekintette az öntevékeny diákközösségek, diákmozgalmak koordinálásának, együttműködésének, segítségének, ösztönzésének kérdéseit, szervezeti kereteit. Pontosította ezekre vonatkozó eddigi elképzeléseit. Elhatározta, hogy a parlamenten állandó ifjúsági bizottság létrehozását szorgalmazza, amely felerészben a parlamenten választott legaktívabb küldöttekből, felerészben az állami, párt-, szakszervezeti, KISZ-illetékesekből áll, és amelynek feladata az ifjúsági parlamenti határozatok sorsának folyamatos figyelemmel kísérése, az ifjúságot szolgáló intézkedések, folyamatok állandó serkentése, segítése. Szintén elhatározta alapvetően a tevékenységeknek delegáltjaiból létrejövő, érdemi döntési jogkörökkel rendelkező egyetemi közművelődési bizottság kialakítását, ennek az ifjúsági parlamenten való megalapozását. Megtárgyalta ennek konkrét működési mechanizmusát, melyet egyetemi társadalmi vitára bocsát. Felmerült a diákszociális ügyek intézésében is a nagyobb hallgatói önállóság, részvétel igénye, ennek pontos formájára azonban még

nem kristályosodott ki konkrét elképzelés.

Ugyanezen az ülésen számolt be vizsgálódásai eredményeiről a KISZ-bizottság mellett működő, az ifjúsági parlamentek intézkedési tervvel végrehajtását ellenőrző munkabizottság, melynek részletes, kritikus anyaga különösen a mindennapi egyetemi ügyekben, problémákban a parlamenti korreferátum alapját képezi majd. Ezen az ülésen zárult le az úgynevezett „finn ügy” is. Mint ismert, a hallgatók egy csoportja a KISZ-bizottság előzetes jóváhagyása nélkül, vitatható körülmények között utazott el a finn KY egyetem meghívására. Szilvássy György vezetésével a vizsgálat megállapította, hogy szándékos szabálytalanság nem történt, csupán tájékoztatásból fakkadó mulasztások. A nemzetközi építőtábori szakbizottság éves beszámolójának elfogadása során a bizottság külkapcsolatainak bővítéséről és a kiválasztási mechanizmusok egzaktabbá, demokratikusabbá tételéről határozott, a jogos hallgatói igények határára. A bizottság Szabó Jánost saját kérésére, más elfoglaltságára tekintettel felmentette a munkabizottság vezetéséről és Becsey Zsoltot bízta meg ezzel.

Az október 26-i rendkívüli ülés az 1985-ös állami kitüntetési tervet véleményezte.

A november elsejei ülésén számolt be éves munkájáról és az ifjúsági parlamenten leginkább képviselendő törekvéseiről a KISZ oktatási reform munkabizottsága. Újlati György elmondta, hogy munkájukat elsősorban a négy éve húzódó vitaanyagot végül elválasztani, a kevés érdemi előrelépés nehezíti. A hozzászólók kiemelték, hogy a diákok számára objektíve nagyon hosszú, konkrét eredményeket nemigen hozó előkészítő szakasz ellenére a munkabizottság óriási lelkiismeretességgel, lankadatlanul dolgozik, felkészülten szerepel a különböző egyetemi és egyetemközi fórumokon, de ilyen körülmények között egyre nehezebben talál csatlakozási pontokat konkrét, érdemi munkához és a diákok széles körének megnyerésére is egyre kevésbé tud számítani. A testület megerősítette és a parlamenten felhasználja a munkabizottság számos szakmai elképzelését, az új szakstruktúrára vonatkozóan azonban további széles körű szakmai előkészítést javasolt. Ugyanakkor biztosította támogatását a munkabizottságot a még mindig előforduló túl kemény támadásokkal szemben e vitatható kérdések kapcsán is.

A testület ezután az országos vitára bocsátott oktatási törvénytervezetről alakított ki részletes állásfoglalást.

Az állásfoglalás, és annak részleteibe menő szakmai jellegű melléklete megállapítja, hogy a törvénytervezet szövegében és szellemében kevésbé érvényesülnek az utóbbi időszakban kialakult, számos politikai és állami határozatban is megerősített fő fejlesztési irányok. A tervezet kevésbé ad teret a fejlesztés és a kísérletezés számára, nyitott kérdések sorát rövidre zárja és számos eldöntött kérdésben is visszalép a 84-es minisztertanácsi fejlesztési programokhoz, méginkább a 81-es, illetve a 82-es parthatározatokhoz, sőt némely kérdésben a 61-es előző oktatási törvényhez képest is. Az anyag szakszerűsége és konzisztenciája is sok kívánnivalót hagy maga után. A testület úgy foglalt állást, hogy a még le nem zárt kérdésekben a törvényben nyitva kell hagyni a korszerűsítés és kísérletezés útját, a már nagygyűlésen eldöntött kérdéseket pedig következetesen érvényesíteni, kodifikálni kell a törvényben is. A több órás pezsgő vita számos ilyen stratégiai kérdést körüljárt, végiglemezett. A testületi állásfoglalást és szakmai megalapozást az összes illetékeshez eljuttatják és a további egyetemi és felsőbb KISZ-es vitában képviselik.

Élet és halál láncdrapériái közé szorítva...

Jelen és régmúlt, élet és halál láncdrapériái közé szorítva, üvöltve, sírva, da-dogva, énekelve, s táncleptekkel dübörögve vagy épp suhanva szól hozzánk a Magyar Electra a Várszínházban, Götz Béla nagyszerűre álmódított díszletei között.

A Bornemissza Péter 1558-ban készült (fordított) műve alapján színpadra állított Electra valóban izig-ig magyar, még a meghagyott görög neveket is anyanyelvünk ízeit hordozzák. A történet időtlen, korhoz és helyhez nem kötött, magyarrá a ruhák, a dalok, a táncok és nyelvezet teszi. A fül azonnal megszokja a régies szavakat, s elismerésükre legyen mondva, a színészek szinte hibátlanul tolmácsolják a mai beszédhez képest bizony gyakran nyelvtörő fordulatokban gazdag szöveget.

A rendező számos effektussal dolgozik, a színpalak mögül hallható zene, énekszó, a háttérben végig látható monumentális ikonosztázon tükröződő fényjátékok, s áttetsző függöny mögött zajló szimbolikus jelenetek mellett az egyik részben szerepet játszó erőtel-

jes tömjénillat is különleges atmoszférát kölcsönöz az előadásnak.

Az összelmény szokatlan módon jön létre. Az előadás két részből áll, egyszer eljátszák (mondják, éneklék, táncolják) Bornemissza művét, másodszor pedig ugyanezt a történetet táncjátékra koreografálva (ugyancsak énekekkel és zenével kísérvé) is előadják. Az első rész (rendezője Kerényi Imre) lezár egész, önálló előadásnak is teljes, mégis az élmény a kétszeres megjelenítéssel válik igazán teljessé. A második rész mintegy táncszencziája az előzőnek, részleteiben nem is követi a darab szerinti cselekmény megoldásait, csak a főbb fordulatokra, eseményekre koncentrált, csak a szélsőséges érzelmeket ütközteti, és fejezi ki sajátos eszközeivel. Újat nem nagyon igyekszik hozni az elsőhöz (bár igaz, hogy az eredeti görög változathoz szinte pontpórra ragaszkodó Bornemissza-mű előadásának befejező képéből nem válik nyilvánvalóvá Electra súlyos halottai közé való magányra roskadása, amit a táncjáték egyértelműen

megjelenít, inkább csak szuggesztív, felfokozott feszültségű újra kimondása a megismert tragédiának. Novák Miklós rendező helyenként egészen zseniális megoldásokat tartalmazó koreográfiája képes ezt a feladatot betölteni, bár talán itt-ott lehetett volna még jobban tömöríteni a táncképeket. Ez a sűrítettségi fok ugyanis bár kétségtelenül végig magas, izzó, dinamikus megformálásra törekszik — figyelembe véve a megelőző előadás lezártságát — hosszát tekintve éppen az elviselhetőség határát súrolja.

Visszatérve a színészi játékra, meg kell említeni, hogy a főszereplők a jó szövegmondás mellett kitűnően is énekelnek. A szerepek megformálása már nem olyan egyenletes, a darab első húsz percében (legalábbis nekem ez volt a benyomásom) szinte mindenki egy kicsit túlkia-bálta, túlvoltította szerepét — aztán később ez korrigálódott. Nekem Electra (Kubik Anna) teljesítménye tűnt a leghalmozottabbnak, remekbe sikerült monológjai (és főleg énekszólói) mellett voltak egészen

gyenge pillanatai is, mikor teljesen hihetetlennek éreztem. Bubik István Aegiestues királya helyenként erőfeszítéssel hatott, néha féktelenebbnek, ösztönvezéreltebbnek tűnt, mint szerepe kívánta volna. Háromi Ildikó Clytemnestra szerepében már ki-egyensúlyozottabb alakítás, bár időnként ő is túl hangos volt. Külön ki kell említeni azt a néhány kisgyereket (közülük is különösen egy lányt, aki mint az ártatlan tisztaság szimbóluma, többször is szerephez jutott), akik kristálytiszt, csiszolt énekhangjukkal elegáns színfoltját jelentették az előadásnak. A második részből a nagyszerű tánc- és főszereplők a jó szövegmondás mellett kitűnően is énekelnek. A szerepek megformálása már nem olyan egyenletes, a darab első húsz percében (legalábbis nekem ez volt a benyomásom) szinte mindenki egy kicsit túlkia-bálta, túlvoltította szerepét — aztán később ez korrigálódott. Nekem Electra (Kubik Anna) teljesítménye tűnt a leghalmozottabbnak, remekbe sikerült monológjai (és főleg énekszólói) mellett voltak egészen

Rendkívüli előadás a Magyar Electra, bizonyos tekintetben páratlan is — olyan kísérlet, amely (bár néhány helyen döccen a megvalósítás), eredeti szint jelent a budapesti színháztársaság palettáján, s mindenképpen különleges élményt ígér.

Zsuzsori Ervin

B. Kiss Tamás:

XXX

tengődni tespedő testünkkel:

kínlódni kéréten kegyekkel
kérkedni kéréten kegyekkel

színléni színtelen színekkel
álmódni álmátg álmokkal

tetszeni tettetett tettekkel

szólalni szószegő szavakkal
hitetni hitetlen hitekkel

vállalni védtelen vállakkal
gondolni gomolygó gondokkal:

engedni esendő estünknek

Évszázados küzdelem a fönymaradásért

1211-ben II. Endre magyar király szolgálatába fogadta az országa területén Szentföld felé átvonuló német keresztény hadakat, mondván nekik, hogy kaszabolni való pogány csordákat közelebb is találjanak. Az Ázsiából származó nomád kunok akkor már másfél évszázada nyugtalanították meg-megújuló betöréseikkel a magyar uralkodókat, ezért a felfegyverzett német lovagrend ugyancsak kapóra jött Endre királynak: letelepítette őket a Barcaságba, a Keleti-Kárpátok belső és külső völgyeibe a megbízással, hogy védjék meg az országot a kunokkal szemben. Am a germán vitézek visszaélték a bizalommal, ezért 1221-ben elűzték őket; helyükre magyarországi jobbágyokat telepített a király. Az ő leszármazottai alkották a csángómagyarság legrégebben Moldvában és a Kárpátok túloldalán élő, hétfalusi csoportját.

Eme kis történelmi bevezető után elárulom, hogyan kerül a csizma az asztalra, azaz, mit keres a történelem e hasábon: a hosszú nyári álmából felébredő Közép-Európa Klub második előadásán került terítékre a legkeletibb magyar népcsoport, a csángómagyarság ügye. S ugyan ki más lehetett volna az est vendége, mint Domokos Pál Péter néprajztudós, aki idestova hat évvel ezelőtt vette vállára a csángómagyarság felkutatásának, tudományos leírásának, istapításának ügyét, s aki 32 éves korát meghazudtoló lelkesedéssel és aktivitással buzgókodik ma is azon, hogy a hazai és nemzetközi közvéleményben tudatosítsa e magára hagyott népcsoport létezését, s a fönymaradásért vívott élet-halál küzdelmét.

A téma és elsőszámú szakértője szokatlanul nagy létszámú közönséget vonzott a Nyelvi Intézet színháztermébe: legalább 200-an zsúfolódunk már össze, mikor — Maczkó Mária népdalénekesnő által gyönyörűen előadott csángó népdallal — megkezdődött az előadás. Péter bácsi először néhány általános adatokkal jellemezte a csángómagyarságot: számukat 250 000-re becsüli, a Keleti-Kárpátok külső völgyeiben és néhány moldvai folyó (Szeret, Aranyos-Beszterce, Tatos) partján élnek, kivétel nélkül mindannyian falvakban. Római katolikusok, s ez megkülönbözteti őket nemcsak a görögkeleti románoktól, hanem az erdélyi magyaroktól is, akik többségükben reformátusok. Előadónk ezután elmesélte, hogy 1929-ben került először kapcsolatba a csángókkal, mivel éppen akkor vesztette el tanári státuszát Csik-szeredán, így semmi akadály nem volt annak, hogy Moldvába utazzon és megkezdje a néprajzi kutatómunkát. Ekkor és későbbi kutatásainak eredményeiről több könyvben és számtalan színes, érdekes előadásban számolt be, így jelentős részben neki köszönhető, hogy a XX. század második felében a csángók problémája az erdélyi magyar közvélemény érdeklődési körébe került, s az utolsó pillanatban a szakemberek elvégezték a teljes néprajzi, néptörténelmi feltáró munkát.

A csángómagyarság népi kultúrája őrizte meg a legtöbb archaikus vonást egész Európában. Ez nyilvánvalóan következik kisebbségi voltukból, valamint több évszázados etnikai és vallási elszigeteltségükből. Beszédük egy mai magyar számára nehezen érthető: egyrészt remegő, a nyelvújítás előtti időből származó ősi szavak őriztek meg, másrészt óhatatlanul mind több és több román szó került be nyelvükbe az évszázadok során. Groza Péter demokrátiás szellemű országolásának néhány évétől eltekintve soha nem volt magyar nyelvű iskolájuk, s részben az állam mindenkori hivatalos egyházpolitikája miatt, részben a Vatikán tájékozatlansága folytán — több száz éve nem gyakorolhatják vallásukat anyanyelvükön. Sok faluban a fiatal csángók már egyáltalán nem tudnak magyarul, de kultúrájuk egyéb elemei és vallásuk még élesen elkülönítik őket a moldvai románságtól. Szokásaik, foglalkozásaik, mindennapi életük jellegzetességei többnyire megegyeznek a székelyekével, mindazonáltal jóval szegényebbek és elmaradottabbak. Az utóbbi időben egyre több áldozatot szed Moldvában két rettenetes hiánybetegség: a skorbút és a pellagra; magas a gyermekhalandóság is.

A moldvai magyarság fönymaradását a történelem folyamán a több hullámban jelentkező etnikai utánpótlás tette lehetővé. A bevezetőben már említett első letelepedési hullám után néhány évvel Béla herceg és Róbert esztergomi érsek hatalmas kísérettel vonultak Cumaeniába (a mai Moldvában), hogy megtérítsék és szolgálataikba fogadják az akkor ott élő kunokat. Céljukat elérték, s míg a kunok nagy része a Tisza két partján telepedett le, Béla herceg kísérete Cumaeniában maradt; utódaik Bákó városa körül élnek ma is. A XV. században nagyszámú, Magyarországról elűződött huszita telepedett meg itt, akiket nemskára visszatértettek a katolikus hitre. Végül a legjelentősebb kivándorlási hullám 1764-ben, a szomorú emlékű Siculicidium után következett be: Mária Terézia vérengző katonái elől egész megyék székelysége menekült a Kárpátokon túlra. Leszármazottaik alkották ma a csángóság legjelentősebb létszámú csoportját.

Ezzel lényegében lezárult a csángó történelem dinamikus szakasza. A világ elfeledkezett róluk, de ők magukra hagyva is sokáig szívszón elenálltak az asszimilációs törekvéseknek. A XX. század derekán megtört a jég: Domokos Pál Péter nyomán kutatók hosszú sora járta be Moldvát, s könyvekbe foglalták megmentették az utókorhoz azt, ami még a csángómagyarság népkultúrából megmenthető volt.

Előadása végén hosszú percekig tartó vastagszövegű Domokos Pál Pétert, aki utolsó költői kérdésére („Vajon húsz év múlva lesznek-e még csángók Moldvában?”) nem mondta ki válaszáat.

Meleg József

„Nézd, visszatértem...”

Fonográf-jelenségről — a Jelenkor ürügyén

Nagyon jó munkát végeztek Szörényiek. Nagyon jó lemez a „Jelenkor”. Letisztult, egy ércből metszett, érett alkotás. Nem hibátlan persze, és még csak azt sem lehet mondani, hogy minden megoldásában vadonatúj, mégis valami olyasmi, amire nagyon régen vártunk már.

Nyolc dal, négy Tolcsvay-, két Szörényi-, két Möricz-szerzemény — megannyi kerek egész darab. S ami a fő: nem élnék külön életet, hanem egész lemezen át kitart egy egységes, egybeforrt hangzás. Ez az album nem dalokból áll: ez együtt maga a lemez. Az ember már-már azt gondolná, hogy végre bekövetkezett a Fonográf újjászületése (tényleges megszületése?). Cserébe Szörényi Levente éppen a közelmúltban nyilatkozta, hogy ezzel a lemezzel kíván búcsúzni a nyilvános szerepléstől...

Való igaz, amennyire kiforrott ez az album, annyira meg is késett. Pontosan egy évtizede immár, hogy izgatott türelmetlenséggel vettük meg az első Fonográf-korongot. Annak idején, miután felszolgált az Illés, egy generáció figyelte reménykedve az Illés nélküli „új Illés”, a Fonográf első lépéseit. Nagyon sokat vártunk tőle. Sokszor megírták már, hogy önmagában a „Nagy Csapat” feloszlása — bár jókora érzelmet kavart — nem volt váratlan. Maguk az Illés-rajongók is érezték, hogy kéne már valami változás. Ami — ezt mindenki látta — az utolsó lemezzel „nem jött össze, no de majd a következő!”... A következő lemez azonban elmaradt. Jött helyette — a Fonográf. És hozzá — a bizakodás.

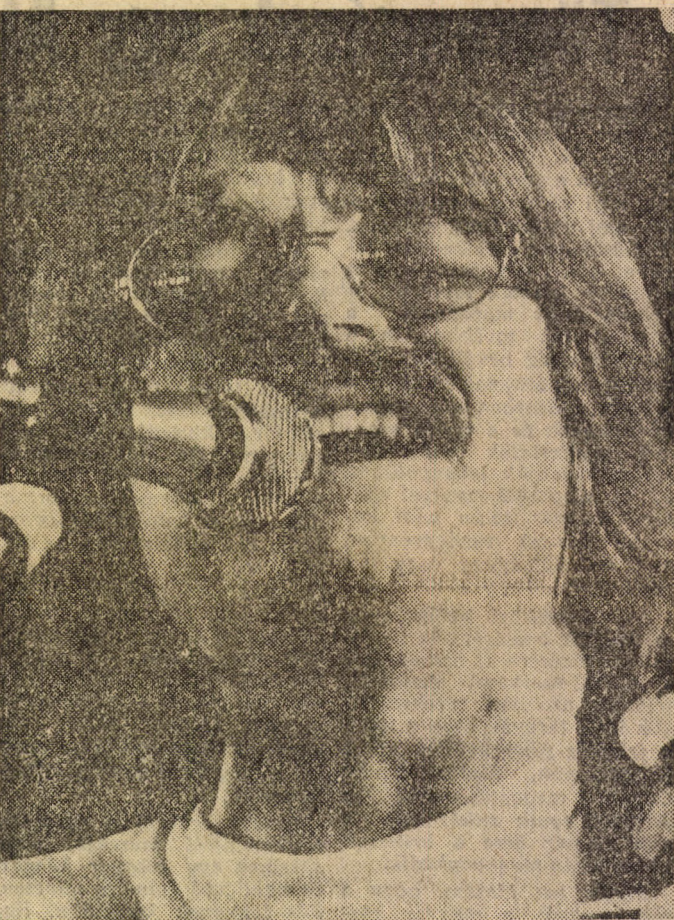
Az első jelek biztatóak voltak. Szörényi 1973-as „Utazás” című szólóalbuma a legjobbakat ígérte. A „Dal az ártatlanságról”, a „Bánatvirág”, az „Onéletrajz” mellett az egy-két „country” jópofáskodás („Vidéki kislány”, „Ne vágj ki minden fát”) csak amolyan lemezt színesítő csacskaságnak tűnt. Türelmetlenül vártuk hát 1974-ben az első Fonográf-albumot, vártuk — pontosan úgy, ahogyan az Illés utolsó évében — a következő Nagy Lemezt... És bizony önmagunknak is csak félve és félig mertük bevallani, hogy valami mást kaptunk helyette. Nem volt az rossz, a „Szombat esti lány”, az „Első villamos”, a „Mondd, hogy nem haragszol rám”, a „Lökde ide a sört” felkerült a slágerlistákra is, sikeres volt. Csak éppen nem erre vártunk.

Szörényi azokban az években sokszor tiltakozott amiatt,

hogy tőlük folyton az „Illés kéri számon”. Azok az idők elmúltak — szokta mondani ilyenkor — nem lehet örökké azt a zenét, és úgy játszani. Újítani kell. Igaza volt. Nem is azt vártuk, hogy ott folytassák, ahol az Illés abbahagyta. Mi az Illés után (de ahhoz méltó) Nagy Dobást vártuk. És ez maradt el. Jött helyette a „country and eastern”, a negydes steel-gitárral, a sok profi módon előadott, könnyed kis számmal, és a korábbi szókimondó „úzenet” helyett gyakran öncélúnak tűnő szövegekkel. Nyilván maguk a zenészek is érezték, hogy ez így „nem az igazi” — a lemezeik legálábbis erre utalnak. Minden albumuk egy próbálkozás, mekkülis egy „Ölet”-hez; hol a jövő FG-4-es bolygója (egyébként gyönyörűen megkomponált akusztikus darab), hol a múltba, Edison világába. Valójában egyik sem lett átütő siker — a közönség nagy része nem tudott mit kezdett ezzel a Fonográf-fal. És mivel az ő szemükben (szívből) elmaradt a nagy ráicitálás, így továbbra is csak a hajdan volt Illést szerették, keresték az együttesben, olyannyira, hogy a végén már Szörényiek is kapituláltak, és az utolsó Fonográf-bulikat rendszerint az Illés-féle „Little Richard”-dal fejezték be, fergeteges hangulattal teremtve. Az emlékeztető 81-es sportarnokbeli Illés-koncert voltaképpen csak ennek a kiteljesedése volt — a levegőben lógott már évek óta.

Lehet, hogy belemagyarázás, de aligha véletlen, hogy Szörényiek a „Koncertet” követően rukkoltak elő — hosszú idő után megint — igazán maradandó alkotásokkal. A múltán sikeres „Kömüves Kelemen”, az országos üggyé vált „István a király” mind a „Koncert” után, vagy legalábbis azzal egyidőben formálódtak, születtek. Mintha a jövőtehetetlenül eltévedt Fonográf tagjai ebből a koncertből merítették volna újabb hitet, erőt. Végül is valahol ott vesztették el a fonalat, az Illés feloszlásakor. Az ezt követően újnak vallott új tagadhatatlanul ködbe veszett, (1978 után már nem is csináltak több Fonográf-lemezt). A sportarnokbeli koncerten aztán egy nagyon boldog másfél órára megint visszamentek az úti elejére... Aki látta, nem felejté el Levente önfeléd játékát — „fonográfként” sohasem láthattuk őt ilyennek a színpadon.

Azóta, úgy tűnik, fokozatosan rálelt arra a bizonyos fonatra. Erre utal az „István”, és — erre utal most ez a lemez is. Mert például valami

ilyesmire vártunk 74-ben, az „Utazás” után — és elhelyett kaptuk a „country and eastern”-t. Ez az a lemez, ami már egyáltalán nem Illés, több annál — de közben az is. Még az egykori Illés-hitvallást jelentő népi dallamvilág is felfedezhető — de első ízben úgy, hogy maga a hangzás, a hangszerelés a lehető legmaibb, és az ősi forrás csak valahol nagyon mélyen, a dallamban, az alkotás egészébe beépítve érzed. Külön éretny — jól mutatja a közös munkához támadt újbóli kedvet — hogy három különböző szerző dalai ennyire homogén zenei egységet tudnak alkotni.

Es ez az a lemez, ami — mégis — ahhoz, hogy „Illés utánának” tekinthessük, már sok szempontból elkésett. Elkésett maga a zene, hiába feszes, hiába kiforrott, mert azóta további tíz évnél zenével, számtalan fordulattal, hangszerelési megoldással lett tele a fütlünk, s ma már sokkal nehezebb igazán újat mondani. Ami tíz éve még lenyűgöző lett volna, az ma már legfeljebb csak egyetértő bólogatást vált ki („igen, valahogy így kell ezt csinálni...”).

Elkésett, mert tíz éve még ugrásra készen várta volna egy közönség — ami ma már nem létezik. Atomjaira hullott, dolgozó ember lett, individuuma lett. Mint ahogy általában a közönség és a rock kapcsolata is közismert módon elhidegült. Amire régen széles rétegek forrón reagáltak volna, az ma csak szakmai elismerésre és külön-külön, kis szobák mélyén, lemezzajszók mellett elismerő hümögésre számíthat. (Mellesleg ennek tükré-

ben már nem is olyan meglepő, hogy Levente úgy döntött: „visszavonul”).

Van azonban valami, ami — még ezt az „elkészettséget” is feledtetve — egyértelműen maivá avatja a „Jelenkor”-t: a dalok szövege. Bródy éppen azzal teszi nagyon őszintévé és aktuálissá a lemezt, hogy pontosan számol a változással — vagy még inkább: maga is együtt változik vele. Ezek a dalok már nem a „tömeghez” szólnak mozgósítva, hanem az egyénhez elbeszélgetve, eszmét cserélve, vitatkozva. Nem a világot megváltoztató, türelmetlen-toporgó tizen-huszon éves-ként, hanem a világot mintegy felülről áttekinthető-véleményező harmincas-nyegeneként szól meditatív — sejtetően — elsősorban a saját korosztályához.

„Tudod a helyzet jó, de nem reménytelen. / Tudod a szívem vidám csak a hangom élettelen. / Szólnék, hogy várjon, de az élet megy tovább. / Na gyere énekelj velünk el a mindent újra kezdők himnuszát!”

Ez a hang ugyan egyfelől borzasztó távol van a hajdanai „programadó” radikalizmustól, másfelől viszont meg is őriz valamit az egykori örökségből: Illés-dalokban halott őszinteséggel ad vissza — mai életérzésekkel.

Es valószínűleg ebben áll a lemez igazi varázsa is: úgy szól — mind zenéjében, mind szövegében — a jelenről, a jelenben és a jelennek, ahogy arra a korábbi Fonográf szinte sohasem volt képes. Egyszerűen, természetesen (és egyénien!) — a mában él. A jelenkorban.

Fóri György

Találkozás Mihalik István professzorral

(Folytatás a 3. oldalról)

101 igyekszik erősíteni ezt az új minőségi követelményt — az érterhek korlátozásával együtt (ami azonban nehezen megy), másfelől pedig az írott tananyagok „gyártását” erőltetik. Az új minőségi követelmények azonban csak a távolabbi jövő. Belátható időn belül gazdasági helyzetünk miatt továbbra is a mennyiségi jellegű megközelítéssel kell számolnunk. Ilyen körülmények közt a feladatunk a minél jobb írott tananyagok készítése.

— A PTK-nak mi a feladata? A pg-oktatás javításához hogyan járul hozzá?

— A PTK létrehozását elrendelő miniszteri utasítás a következőkben határozta meg feladatait: a pg-oktatás színvonalának fejlesztése érdekében az oktatók továbbképzésére tanfolyamokat, előadásokat, konferenciákat, tapasztalateseréket szervez; össztónzi és koordinálja a pg-oktatók kutatásait és tanszékközi kutatócsoportokat szervez; dokumentációs és információs tevékenységet folytat; kapcsolatot épít ki és tart a pg-különböző témáival vagy határterületeivel foglalkozó tudományos intézményekkel.

A továbbképzés különböző formáit alakítottuk ki.

Információs, továbbképző és kutatásszervező tevékenységünk — közvetlen, illetve közvetett — eredményeként közel 150 különböző jellegű és természetesen minőségű publikáció jelent meg a politikai gazdaságtan-oktatók tollából.

Mint a fentiekben és a már korábban említettekben kiderült, egész tevékenységünk a politikai gazdaságtan-oktatás továbbfejlesztését és javítását szolgálja.

— S végezetül: a PTK vezetése mellett milyen helyet foglal el munkájában az elmélet-történeti tudományos tevékenység?

— Beosztásom olyan, hogy az elmélet-történeti oktatás és kutatás nem munkaköri kötelességem. Mégis szívesen csinálom, mert úgy érzem, hogy ezzel teljesebb lesz az életem. Mióta a PTK-t vezetem, publikációim kétharmada elmélet-történeti témakörű, melyeknek jelentős részét barátommal (és volt évfolyamtársammal), Szigeti Endrével közösen készítettünk. Remélem, munkánk hozzájárul a marxista-leninista politikai gazdaságtan történetének feldolgozásához és az egyetemi oktatás színvonalának javításához is.

— Sok sikert kívánok ehhez, valamint a PTK munkájához, s köszönöm a beszélgetést!

Zsuzsori Ervin

Ünnepség az októberi forradalom évfordulóján

(Folytatás az 1. oldalról)

ság, a veszélyes távlatokat nyitó úrfegyverkezés kezdetén is aktuálisak.

Beszédének további részében Vajda Lajos a napjainkban a szocialista közösséget, s hazánkat ért gazdasági indítatású, de mégiscsak társadalmi kihívás problémáinak megoldási lehetőségeivel foglalkozott. „A gazdaságirányítás tökéletesítése, a gazdaság-

Az ünnepség szónoka, Vajda Lajos

politika cél- és eszközrendszerének jó összehangolása az intenzív növekedés új tényezője kell hogy legyen. Különösen fontos szerepet kap a piaci szabályozás, a jobb piaci szervezet kialakítása.” „A reformtörvényekben meg kell talál-

ni az ifjúság és az iskola közötti feszültségek és ellentmondások enyhítésének és feloldásának legcélravezetőbb módját.” „...A nehéz helyzetből nem a demokráziával szűkítjük, hanem annak kiterjesztésével segíthet utat találni.”

Vajda Lajos beszédét a következő gondolattal zárta: „A cél, amit közös nemzeti erőfeszítéssel, a nemzeti egység talaján állva, a szocialista közösség többi KGST-országaival együtt elérhetünk, az nem más, mint a szocializmus építése, amely eddig olyan hazát tudott teremteni, ahol érdemes élni, s amiért érdemes dolgozni.”

Az ünnepi beszédet kormány-, KISZ KB-, egyetemi KISZ-, szakszervezeti és egyéb

kitüntetések átadása

követte.

Kormánykitüntetést kapott: Stark Antal egyetemi tanár (Népgazd. Terv. Int.) Munka Erdemrend arany fokozat; Palánkai Tibor egyetemi tanár (világgazdaság tanszék vezetője) Munka Erdemrend ezüst fokozat; Kovács Ferenc docens (közlekedésgazdaságtan tanszék vezetője) a IX. kerületi pártbizottság javaslatára pártmunkájáért a Munka Erdemrend bronz fokozatát kapta.

Neményi István nyugalmazott egyetemi tanár a Magyar—Szovjet Baráti Társaságtól

aranykoszorús MSZBT-jelvényt, Lipcsei Józsefné (a Földes Ferenc kollégium gondnoka) SZOT-kitüntetést, a Szakszervezeti Munkáért ezüst fokozatát kapta.

KISZ KB-kitüntetések:

Ifjúságért Erdemérem: Chikán Attila, a Rajk László Szakkollégium igazgatója. Aranykoszorús KISZ-jelvény: Vida Péter (instruktori vezetőség), Vigh László (Társadalomelméleti Kollégium igazgatója). Aranykoszorús KISZ-jelvény: Dicsőő Oklevél; Balta Csaba (Társadalomelméleti Kollégium), Győri István (Rajk László Szakkollégium), Hegedűs Péter (a központi könyvtár KISZ-titkára), Sugár András (instruktori vezetőség).

Egyetemi KISZ-kitüntetések:

Pro Universitate: Halmay Erzsébet, volt első dékánhelyettes. Az Egyetemi Szakmai Munkáért: Sz. Kiss László, a Rajk László Szakkollégium nevelőtanára; Tamás Tibor, a Rajk László Szakkollégium végzett diákja. Az Egyetemi Közösségért: Janzsó János, a Kinizsi utcai kollégium nevelőtanára; Molnár Gabriella, a Közgazdász újságírója.

Vizer Ferenc (Sokszorosított vezetője) MHSZ elismerő oklevelet, Korbel István gépkecsvezető „500 000 kilométeres balesetmentes közlekedésért” kitüntetést kapott.

R. I.

Szocialista Magyarországról kitüntetésben részesült Pach Zsigmond Pál, egyetemünk professzora. Gratulálunk a kitüntetetteknek!

A Munka Erdemrend ezüst fokozata kitüntetést vette át Kovács Ferenc, Varga J. László kerületi párttitkártól

Sport — Sport — Sport

Női kosárlabda NB I

1. Csepel—Kösgáz 71-73
L. dobó Tornai Katalin 23
Kozma Éva 20
Kassay Lili 12

2. DVTK—Kösgáz 92-60
L. dobó Orbán Ildikó 13
Rodeczka Andrea 12
Kassay Lili 11

3. Kösgáz—KSI 72-92
L. dobó Kassay Lili 26
Tornai Kati 18
Kozma Éva 14

A KÖZGÁZ NB II-ES ÉRTEI KOSÁRLABDACSAPATÁNAK EDDIGI EREDMÉNYEI ÉS HÁTRALEVŐ MERKÖZÉSEI

Kösgáz—KSI 125-52. Legjobb dobók: Jenei 49, Némethi 24, Móri 17, Zboray 14.

Kösgáz—Kertészeti Egyetem 95-63
Ld: Jenei 40, Némethi 17, Móri 12.
Kösgáz—OSC 90-76 Ld: Jenei 20, Práczki 12, Papp 11.
Kösgáz—Csősz 101-95 Ld: Jenei 29, Némethi 29, Móri 12.
Kösgáz—Afor 81-79 Ld: Jenei 25, Némethi 25, Papp 12.
ASE—Kösgáz 87-80 Ld: Jenei 23, Némethi 20.
Kösgáz—D. Kóla 97-56. Ld: Papp 30, Zboray 21, Némethi 18.

Nov. 8. 19.45 Kinizsi u. Kösgáz—Köb, Sör
Nov. 17. 15.00 Kinizsi u. Kösgáz—Kandó
Nov. 23. 18.00 Paks Atomerőmű SE—Kösgáz
Dec. 1. 15.00 Kinizsi u. Kösgáz—MALEV
Dec. 7. 17.30 Dunaváros—Kösgáz
Dec. 14. 20.00 Menyecske u. BEAC—Kösgáz

Az 6. forduló két mérkőzése (Balassagyarmat, Szolnok) februárban kerül lebonyolításra.

Futballdráma a Gamma pályán

parádés befejezéssel

Az egyetem nagypályás labdarúgócsapata szombat délután bajnoki mérkőzést játszott a Gamma csapatával. A következő összeállításban kezdtünk:

Németh M. — Érsek Zs., Varjú Cs., Alföldi Cs., Brjeska G. — Zalmóczy T., Halász A., Csordás Cs., Szabó I. — Becsey Zs., Nagy B.

Az első félidő kiegyenlített küzdelmet hozott, ezt az eredményt tükrözte, félidőben 1-1-re álltunk. A 35. percben Brjeska helyére Agócs K. állt be, a II. félidőben pedig Érsek Zs. helyére Budai J. A második félidő első 25 perce nem sok jót hozott, kihagytunk több helyzetet, s kaptunk két elkerülhető gólt, így 20

perccel a vége előtt 3-1 arányú vesztesre álltunk. Ekkor Varjú Cs. és Csordás Cs. helyet cserélt és a csapat kitámadott. Meg is lett az eredménye, a befejezés előtt 12 perccel egyetlen perc alatt 2 gólt rúgtunk és kiegyenlítettünk.

Az ellenfél lélektanilag is padlóra került, s a hátralevő időben még két gólt rúgtunk! A végeredmény: Gamma—Kösgáz 3-5 (1-1). Góljainkat Becsey, Becsey, Halász, Becsey és Zalmóczy rúgta. Kévetkező mérkőzésünk a listavezető MAV Kórház ellen játszunk idegenben, vasárnap 13 órai kezdettel. Várjuk a szurkolókat!

B. J.

Úton

Kedves örömet éreztem, mikor hazafelé indultam. Meggöttem a csendes város, a kihalt utcán csak az én lépéim kopogtak. Felszabadultam szívtam magamba az esti levegőt. A csodálatos égen már megfakadtak a felhők, sötétlila és piros fényvonalak cikáztak.

— Gyorsan haza kell érnem! — gondoltam. A munka kicsit elfárasztott, pihennem kell.

Megtorpantam. Hova is sietek ilyen biztonsággal, szinte boldogan? Hiszen elvesztettem az utat, eltévedtem! Megrettenem. De csak egy pillanatra, mert eszembe villant: honnan is tudhatnám a jó irányt, mikor még a cél léte sem bizonyított.

Lassan, mint az alkonyi ködök, végtelen nyugalom telepedett rám.

Tóth István János

OLVASÓI LEVÉL

Afrikai (tév) út

Léven, hogy magam is évet — pontosan hetet — éltem Észak-Afrikában, s ennek legnagyobb részét éppen Líbiában, érthető érdeklődéssel fogadtam M. G. „Két év Afrikában” című írásának első részét az október 25-i Közgazdaságban. Erre szeretnék pár sorban reflektálni.

Tekintve, hogy a bevezetőből megtudtam, hogy szubjektív élménybeszámolóról van szó, valamint, hogy Balogh László tapasztalatait én nem éltem át, ezek valódiságát nem kívánom kétségbe vonni. Annál inkább beszélni kell hallgatóságunknak ehhez a fejlődő országhoz, sőt egyáltalán a külföldi élethez való hozzáállásáról, valamint arról a stílusról, ahogy élményeit tárgyalja.

Kezdjük rögtön az elején: L. csipős hangon kifogásolja, hogy érkezésére a követség „nem jött lázba”, „csupán” „berakták egy lakásba és adtak egy szál gyulai kolbászt”. Egyszerű dolgot kérdezek: Mit várt? Azt hiszem, ez a kérdés nem is kíván indoklást. Nem beszélve arról, hogy épp ő mondja el pár sorral később, hogy Líbiában mekkora ritkaság és kincs a disznóhús. Azt hiszem, ennek tudatában a gyulai kolbász nagyon is kedves gesztusként fogható fel. De lépjünk tovább, hisz L. ezután kezd csak méltatni magukat a líbiai viszonyokat — és embereket. És innentől kezdnek felmerülni a legsúlyosabb kétségek azzal kapcsolatban, hogy L. nekivaló pályát választott-e. A hangvétel ugyanis leginkább a „nagy fehér főnök”-ére emlékeztet, aki megvetéssel ecseteli a barbár bennszülöttek gaztettei és pri-

mitívuságát. A líbiaiak szerint „csak imádkoznak és a kocsijukat hajszolják”, „lavorból” esznek, kecskévért folytatnak le a ház falán, „csak képről meg a múzeumból ismerik a disznót” stb. stb. Ez a stílus egyrészt már jóval túllép a szubjektivitás fogalmán, másrészt semmi esetre sem hiszem, hogy ez a rosszindulat illő olvasvalakihez, aki külgazdasági kapcsolatokkal kíván foglalkozni. Egy külkereskedővel ugyanis óhatatlanul előfordul, hogy idegen országba kell utaznia, és „kénytelen” tolerálni az adott nép szokásait. Nem beszélve arról, hogy ha az ételt, amit ott kap „sűrű lében rízs alakú tészta”-ként fogja fel, akkor felkopik az álla, azonkívül esetleg megsérti vendéglátóit, ami talán nem tesz jót az üzletnek. (Egyébként én például kimondottan szeretem a líbiai levest.)

L. azt is felháborodva tapasztalta, hogy egyes, például adózással és útlevelekkel kapcsolatban állásokkal csak líbiaiak tölthetnek be. Hát ez tényleg megdöbbentő! Líbiaiak a líbiai államapparátusban?

Egyébként a cikknek szinte minden mondatába belekötnek, de azt hiszem, a lényeg így is látható. Még egy kérdés, ami bennem felmerült: Ha ennyire nem lehetett kibírni, miért nem jött L. a hamarabb, miért „senyvedett” két évig?

Természetesen elképzelhető, hogy tévedek és L. nem tévedt pályát. Ez esetben viszont még egy kérdésem van hozzá: Miért engedte, hogy az általa mondottak úgy jelenjenek meg, hogy ilyen következtetésekre adjanak okot?

Szűts László

Nem örülünk Szűts László szövegének, Leginkább kizárólagos igazságok létét sugalló tartalma, indulatán uralkodni nem tudó stílusa miatt nem.

Szerintünk természetes, hogy B. L. „más” Líbiát élt meg az arab diákok közötti tesztelésben, mint Szűts László, a diplomatanegyed lakójaként — s zöbél vitánk során Szűts László nyomatekosen hangsúlyozta, hogy ennek semmi köze a dologhoz.

Tudomásul vesszük tehát Szűts László megjegyzéseit, — mint egy, a miénktől alapvetően különböző gondolkodásmód, „vitamód” szerű megnyilvánulását —, de az övével meg nem egyező értékek, viszonyítások likvidálására törekvő veszélyes indulatát tolerálni sem igen tudjuk.

A szerkesztőség

ÉV-füzet

Kedves Előfizetők! Az üzenőfüzetek mellett rövidesen meg fog jelenni egy újabb, ÉV felirással. Ebbe beleírhatjátok a problémáitokat, ja-

vaslataitokat az egyetemi élet bármely területével kapcsolatban, de személyesen is bármikor megkereshettek bennünket.

— rimó —

Előkészítő bizottság

a 40. évforduló megünneplésére

Hazánk felszabadulásának 40. évfordulója megünnepléséhez kapcsolódó feladatok megvalósítására előkészítő bizottságot alakított a párt-végrehajtóbizottság. Tagjai a párt-vb részéről Kerékgyártó Györgyné, Gyenge Zoltán és Szarvas László, a párt főmegszervezeti bizottsága részéről Veres Pál, az egyetem állami vezetését Bora Gyula képviseli, a KISZ-bizottságot Horváth László, Mihály Albert a szakszervezeti bizottságot, Neményi István az MSZBT egyetemi szervezetét. Képviselője van a bizottságban a kollégiumoknak és a Közgazdász lapnak is.

A bizottság első ülésére november elsején került sor. Ebből az alkalomból Szarvas László ismertette az előkészítő bizottság teendőit. Feladata többek közt koordinálni az ünnepi előadásokat egyetemi elképzeléseket a tematikus összehangoltság érdekében. További feladata az ezzel kapcsolatos információgyűjtés és közzététel. A bizottság munkája során szem előtt tartja a Politikai Bizottság 1984. januárban hozott határozatát, amely a 40. évforduló megünnepléséről intézkedik.

Bora Gyula tájékoztatta a

H. E.

A politika világa és társai

Több mint húsz könyv jelent meg a politikai könyvtárak alkalmából. Ime néhány közülük ízelítőképpen.

Nagyon érdekesnek ígérkezik Agh Attila: A politika világa című könyve, amelyben Marx, Engels, Lenin és Gramsci politikaelméleti gondolkodását kíséri végig. Tőkei Ferencnek Kortársunk Marx? címmel jelentett meg tanulmánykötetét. Ancsel Éva

Éthosz és történelem című műve a huszadik századi emberről szól, aki „individualitásában félbemaradt, autonóm, ámde tanácstalan”. Balogh Sándor Választások Magyarországon 1945 című új könyvében jórészt eddig ismeretlen hazai és nemzetközi forrásokra támaszkodva ábrázolja a szövetséges nagyhatalmak állásfoglalásait az 1945. évi választásokkal kapcsolatban. Szabó Bálint az 1953. júniusi MDP KV pártál-

lásfoglalás körülményeivel foglalkozik az „Új szakas: az MDP politikájában 1953—1954” című könyvben. Szocializmus 1906—1938. címmel jelent meg válogatás a magyarországi szocializmusokról elméleti folyóirataiból (szerkesztette Jemnitz János és Schlett István).

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

Felölös szerkesztő: FARKASINSZKY HALAY EDIT Szerkesztőség: 1093 Budapest IX., Dimitrov tér 8. Telefon: 174-548

Kiadó: Hirlapkiadó Vállalat Budapest, VIII., Blaha Lujza tér 3. Felölös kiadó: TILL IMRE vezérigazgató

84—5573. Szikra Lapnyomda, Budapest

Felölös vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató

TARTÓS HULLÁM

(Fotó: Balázs Gusztáv)

SAKSZERVEZETI TÁJÉKOZTATÓ

Önköltséges üdültetés '84

Az egyetemi szakszervezeti bizottság szervezésében le-nyolított önköltséges üdültetésben 534 felnőtt és 299 gyermek vett részt. Dolgozóink 34 üdülőhely között válogathattak, melyből 16 volt a külföldi választék, s ezeket az utóbbi lehetőségeket 390 fő vette igénybe (a szakszervezeti tagok száma 800 fő). A vendégéjszakák száma 6375 (1983-ban 6506) volt.

A szakszervezeti bizottság arra törekedett, hogy az önköltséges üdültetési lehetőségek ne csökkenjenek és dolgozóinkra nagyobb terhek ne háruljanak. E célok teljesítése mellett két bérleménnyel a Balatonparton színvonalamelőcsért hajtottunk végre, ami természetesen magasabb lértéti díjat is jelent, de ezt tag-ságunkra nem hárítottuk át. Az eddigiekhez képest további kedvezményeket adtunk: 3 vagy több gyermek után térítési díjat nem kellett fizetni, ezt a kedvezményt a gyermekeket egyedül nevelő szülők már 2 gyermek esetén is megkapták, a salgótarjáni üdülő-be pedig minden 6 év alatti gyermeket térítésmentesen lehetett vinni. Az előzőekben túlmenően a belföldi kollégiumoknál a korábbi 30 — Ft/fő/nap dolgozói hozzájárulást egységesen 10 — Ft-ra szállítottuk le. További kedvezmény, hogy a csoportos kirándulás, üdülés esetén igénybe vett autóbussz után a térítési díjat (3 — Ft/km) megszüntítettük.

A nyári önköltséges üdültetésre 623 200 — Ft-ot költöttünk, s a vele kapcsolatos bevétel 165 100 — Ft volt. A kiadásoknak tehát 73,5%-át a szakszervezeti költségvetésből fedeztük. A támogatás nagyságát jól tükrözi, hogy az 458 100 — Ft volt, míg az egész évi társadalmi bevétel 320 000 — Ft körüli összeget tesz ki. Az üdültetéssel kapcsolatos kiadásokra többet tervezünk, mint a már említett tényleges összeg. A megtakarítás a lehetőségekhez képest autóbussz igénybevételénél (55 000 — Ft), a javítás és

karbantartás költségeinél (28 000 — Ft), egyéb költségeknél (19 000 — Ft), a beszerzéseknél (69 500 — Ft) jelentkezik. A megtakarítás természetesen nem jelenti a pénz elvesztését; így annak felhasználási lehetősége a jövőben is fennáll. Az elhalasztott beszerzések és javítások költségei pedig a következő évben mindenképpen többletkiadást jelentenek.

A kiadási költségek között a bérleti díj a legjelentősebb: 389 000 — Ft, ami 39 600 — Ft-tal haladja meg az előző évit, s oka a már említett bérleménycsere. A bérleményekben az egy vendégéjszakára jutó költség 191,50 Ft, a káptalanfüredi saját üdülőben pedig 178 — Ft volt. Káptalanfüred jelentős költségvetéző a gondnok bére és ennek közterhei (51 000 — Ft), az üzemeltetési és egyéb költség (45 000 — Ft). A szakszervezeti bizottságnál felmerülő költségek között fontosabbak a következők: a kirándulásokhoz igénybe vett autóbussz bérleti díja (45 000 — Ft), a soproni pedagógusüdülőhöz való kötelező hozzájárulás (32 000 — Ft), üdülési célokat szolgáló fogyóeszközök és anyagok (11 500 — Ft), a bérlemények üzemeltetésével kapcsolatos költségek (18 000 — Ft), a fennmaradó összeg pedig egyéb személyi költségek, jutalmak, kiküldetési költségek, kulturális kiadások, az üdültetéssel kapcsolatos csempartnerek fogadási költségei stb. között oszlik meg.

A szakszervezeti bizottság a jövőben is arra törekszik, hogy változatlan dolgozói térítés mellett az üdültetési lehetőség ne csökkenjen és az anyagi lehetőségektől függően az ellátás színvonala emelkedjék. A szakszervezeti bizottság szívesen venné, ha tagságunk tapasztalatainak átadásával, ötleteivel elősegítené az üdültetésre fordítható összegek még racionálisabb felhasználását.

Dr. Szerletics József
gazdasági felcélós

— Beszélgetésünk első részében nem érintettük a vallás témakörét. Milyen élményeid vannak ezzel kapcsolatban? —

— Kezdetben nem mertünk bemenni semmilyen mecsetbe, tiszteltetéses távolból néztük csak. Aztán szervezeten megtekinthettük egy dohánygyár mecsetjét. Líbiában a vállalatoknak saját templomaik vannak. Nagyon erős vallási fanatizmust tapasztaltam. Ima idején mindenki a mecsetbe igyekszik, de ha ez nem lehetséges ott imádkoznak, ahol az ideje éri őket. Szőnyeget terítenek le, de ha nincs, újságpapír vagy cementeszsák is jelölheti az imahelyet. A kollégiumban gyakran láttam a folyosón imádkozó diákokat.

A 29 vagy 30 napig tartó ramadán elválaszthatatlan szertartása a mohamedán vallásnak. A bört idején nappal — vagyis amíg a fekete cernát a fehértől szabadban meg tudod különböztetni — az előírás szerint tilos enni, inni, dohányozni, nemi kapcsolatba lépni és bármi rosszra gondolni. Ez idő alatt diszkrimináció a tévéműsorok is. A sötétedés feloldja a tilalmat, kinyitnak a nappal zárva tartó üzletek, teljes életet éli a város. A lakosság egy része — úgy láttam — nemis bugalmól tartja a börtöt, azért, hogy próbára tegye önmagát, hogy így módon is együvértessen a szegényekkel, s hogy megemlékezzen arról: ebben a hónapban szállott alá az égből a Korán. Kezdetben kíváncsiságból 10 napig én is tartottam a börtöt. Feküdtem az ágyon legyengülten, elmélkedtem és eldöntöttem, hogy a börtötök kisérletében érkezett az éhség. Az egyetem menzán este fél 9-kor és éjjel kettőkor osztottak ételt a ramadán idején, és a hallgatók minden lé-

Két év Afrikában

tező edényben, vázában, dobozokban vitték a szobájukba. — Alig beszélte még az egyetemről. Milyen?

— Ez nem véletlen, hiszen én magam sem ismertem meg igazán a tripoli egyetemet. Nem sikerült megtudnom, hány hallgatója van, milyen szakokon oktatnak, milyen rétegek gyermekei tanulnak, ezekről senki nem adott felvilágosítást. 12 épülettömböt számoltam meg, s úgy becsülöm 3-4 ezer hely lehet a kollégiumban. Az egyetem amúgy külsőre hasonlít az európai egyetemekhez. Lányok is tanulnak ésők nem viselik már a hagyományos öltözetet, nem burkolóznak fehér lepelbe. A városban azonban többnyire abban járnak a nők, maguk köré tekernek egy óriási fehér kendőt, ami a fél szemüket is elfedi és csúcskát a szájuk sarkába csippentik. Így vezetnek autót is.

Úgy tapasztaltam, hogy Líbiában a nálunk megszokottnál szűkebb a társasági élet, többnyire csak férfiak számára nyújt részvételi lehetőséget, s ez az egyetemen is érződik: nincs alkalom az ismerkedésre. A légkör nem segít elő a fiúk és a lányok kapcsolatainak kialakulását. A kollégiumban nők be sem léphetnek, kivételt ez alól a néhány idősebb takarító nő képezte. A fiúk és a lányok kapcsolatában nyilvánosság előtt az a maximum, hogy diszkrimináció leülnek beszélgetni, de egymás kezét sem foghatják meg. Érdekes, hogy a fiúk viszont gyakran járnak kézenfogva, sőt a tanárok is kisujjukat összefűzve sétálnak az egyetemen. Lányaikra a szülők éberen vigyáznak, az európai fiúktól meg különösen

óvják őket. Egyszer egy diák-társam meghívott a családjához vidékre. Nagyon kedvesen fogadtak, mindenfélét megkínáltak, beszélgettünk, de csak a férfiak. A nők a hátsó udvarban láthatatlanul hallgatták a beszélgetést, nem mutatkoztak, az ételeket a gyerekekkel küldték be, s velük üzentek, ha mondani akartak valamit.

Az egyetemhez visszatérve elmondom egy megrázó élménymet, amit — nehogy ijedelme okozzak — nem is írtam meg haza. Április 7-e a diákok nagy forradalmi ünnepe Líbiában, amikor egy tíz évvel előtti ellenforradalmi incidensre emlékeznek. Ebből az alkalomból idén is katonaruhába öltözött az egyetem fele, és felvonulás volt az egyetemi főtéren, azzal az érdekességgel, hogy kizárólag lányok vettek részt a harckocsikban. Zöld térnek nevezték el és ekkor avatták fel azt a teret, ahol tavaly a kősa hírek szerint valakit felakasztottak. Néhány nappal később felvonulást láttam az egyetemen — amibe én is belesodródtam — és ahol két volt diákot idén is fölakasztottak egy teniszpályán. Pár percet rá a levegőbe löttek, erre mindenki futni kezdett persze én is. Pánik tört ki, több lány elájult, őket a tilalmat megszegve a kollégium folyosóján élesztették. Még hetekig tartott a fölbolydulás, a diákok állítólag átvették a hatalmat az egyetemen, úgy hírlett, az akasztásban részt vevőket is meggyilkolták, kiégett egy előadó, aztán lassacskán helyreállt a rend.

— Nem féltél?

— Olyan gyorsan történt

minden, meg olyan hihetetlen volt az egész, hogy mire félni kezdhettek volna, már vége is lett.

— Két évet voltál távol. Ilyen hosszú idő alatt biztosan ezernyi szállal kötött magához Líbia. Hogyan gondolsz vissza életednek erre a szakaszára?

— Ez a két évi vakáció főleg szellemileg volt nehéz. Nyomasztott az érzés, hogy nem lehet eleget tanulni, elfecséreltem az időmet. És nagyon szenvedtem az egyedüllétől is. Korábban teljesen nyugodt valaki voltam, itt ideileg labilis-sá váltam, ingerlékenységet figyeltem meg magamon, köztözködő lettem. Meglepőde tapasztaltam, hogy az időjárás változását mennyire megérezem, ez korábban nem volt rám hatással. Mindennek fejében sokat tapasztaltam, rengeteg ismerőst szereztem, egyikük azóta már meglátogató Magyarországon. Jó barátságba kerültem egy palesztin fiúval, aki Puskint, Hemingwayt olvasott, Csajkovszkij zenéjét hallgatta. A vele való beszélgetések során ért az idealizmussal való találkozás megrendítő élménye, az ő egészen más gondolkodásmódja, érvelése nagy hatással volt rám. A mohamedán hit hatatlan nyitottsága és a redisztribúciós társadalommal való keveredése egy teljesen más élet-felfogással szembesített. Valami hatatlan könnyedség is megérintett. Én itthon állandóan elfoglalt voltam, hajtottam nagyon, nem volt szabadidőm, ott meg nagyokat sétáltam, óráig bámultam a tengerre, a kötöttségek teljesen hiányoztak az életemből. Talán furcsa, de vágyódom is vissza, ezért olyan állást keresek, ahol lehetőség adódik arra, hogy Líbiával foglalkozzam és visszatérhessek oda.

M. G.

A TEK új titkára Szalai Zoltán

A Társadalomelméleti Kollégium új titkárának Szalai Zoltánt választották az első idej kollégiumi gyűlésen.

— Szeretném, ha néhány szót szólnál magadról!

— Harmadéves pénzügyes vagyok, Szegeden lakom. Elsőben albrétben laktam Békásmegyeren, másodévesen lettem rádaus kollégista.

— Hogyan kerültél kapcsolatba a kollégiummal, a TEK-kel?

— Elsőben Bihari Péter volt a patronáló tanárom és a pgszeminarium-vezetőm. Ő propagálta a kollégiumot. A kötelező olvasmányokon kívül mindig adott fel marxi szövegeket. Be akarta mutatni nekünk a Töke, és együttál azt, hogy nem idejétmúlt dolog foglalkozni vele. Szívesen eljártunk a szakkollégium előadásaira, volt amikor a működő körökre is bekérdeztünk. Szívesen fogadtak mind a társadalomelméleti, mind a Rajk László szakkollégiumban.

— Azt mondtad, mindkét kollégium előadásaira szívesen jártál. Végül is miért döntöttél a társadalomelméleti kollégium mellett?

— A TEK elméleti-ideológiai kérdésekkel foglalkozik, ez hozzám közelebb állt.

— Mit adott neked az első év?

— Elsősorban jártam tökére, első év végén táborban is voltam, tetszett a légkör és a szűken vett szakmai munka. Elsőben izelítőt kaptunk arról, hogy milyen is elméleti szinten foglalkozni a filozófiával.

— És a második mit adott? — Ebben az évben már tisztában vagyunk a kategóriákkal, szívesen utánanéznék kijelentésszerű mondatoknak. A Tökéhez nem elég a Töke. Első olvasásra borzalmas, nehezen befogadható. Többszöri olvasás után sokkal könnyebb.

— Nem hiszed el, de többe-t tanulok, mint a szorgalmi idő-szakban. Marxot, Hegelt olvasok, s gondolkozom azon is, TDK-t adok be. Amikor pedig pihenni akarok, jöhet az irodalom: Jókai, Mikszáth. (Itt jutott eszembe, hogy tavaly milyen sokszor láttam barátomat a „Jópipában” üldögetni. Mindig nála volt a Tökéből valamelyik kötet, s szenvedélyesen olvasott a bászéken ülve.)

— És a jövőt hogy tervezed?

— Terv szerint a TDK-pályázatom most kész lesz időre. Néhány tantárgyból felmentést kaptam, de ezek után mindenhova bejárók. Azt nem csinálom meg még egyszer, amit az idén. (Gondolom, az sem volt szerencsés a számomra, hogy a 22 matek előadás-ból csak az első kettőn voltam.) Több lehetőségem nincs, ösztöndíjas vagyok. Jó átlagot szeretnék elérni a vizsgákon, ami három fő dologon múlik: a vizsgán, a tanáron, s főleg rajtam... Most már tudom...

— S mellette akarsz és tudsz tanulni?

— Nagyon különös, s éppen

gial kérdésekkel foglalkozik, ez hozzám közelebb állt.

— Mit adott neked az első év?

— Elsősorban jártam tökére, első év végén táborban is voltam, tetszett a légkör és a szűken vett szakmai munka. Elsőben izelítőt kaptunk arról, hogy milyen is elméleti szinten foglalkozni a filozófiával.

— És a második mit adott?

— Ebben az évben már tisztában vagyunk a kategóriákkal, szívesen utánanéznék kijelentésszerű mondatoknak. A Tökéhez nem elég a Töke. Első olvasásra borzalmas, nehezen befogadható. Többszöri olvasás után sokkal könnyebb.

— Nem hiszed el, de többe-t tanulok, mint a szorgalmi idő-szakban. Marxot, Hegelt olvasok, s gondolkozom azon is, TDK-t adok be. Amikor pedig pihenni akarok, jöhet az irodalom: Jókai, Mikszáth. (Itt jutott eszembe, hogy tavaly milyen sokszor láttam barátomat a „Jópipában” üldögetni. Mindig nála volt a Tökéből valamelyik kötet, s szenvedélyesen olvasott a bászéken ülve.)

— És a jövőt hogy tervezed?

— Terv szerint a TDK-pályázatom most kész lesz időre. Néhány tantárgyból felmentést kaptam, de ezek után mindenhova bejárók. Azt nem csinálom meg még egyszer, amit az idén. (Gondolom, az sem volt szerencsés a számomra, hogy a 22 matek előadás-ból csak az első kettőn voltam.) Több lehetőségem nincs, ösztöndíjas vagyok. Jó átlagot szeretnék elérni a vizsgákon, ami három fő dologon múlik: a vizsgán, a tanáron, s főleg rajtam... Most már tudom...

— S mellette akarsz és tudsz tanulni?

— Nagyon különös, s éppen

Marosi László

Culáger Marx-kötettel

kérdeztem most már után a „Vámház” felé.

— Két halasztott vizsgám volt az öszre, de nem mentem el. Annyi önkritikám van, hogy nem égettem magam. Lett volna időm tanulni, de egyre halasztottam, aztán döntésem kellett: vagy TEK-táborba megyek, vagy tanulok. A táborot választottam...

— Már ne haragudj, de szerintem az nem jelenthet választási lehetőséget, hogy táborba mész vagy pedig megcsinálod egy felvételt!

— Igen. Egy kedd reggelen ért a döntés. Egy presszóban üldögéltem otthon (egy dunántúli városkában), s „realisan” végiggondoltam az egészet. Még lett volna valamennyi időm tanulni, de nem volt kedvem, s emellett nagyon érdekelt a tábor. Felültem a vonatra, ami tulajdonképpen a felvételmételt jelentette...

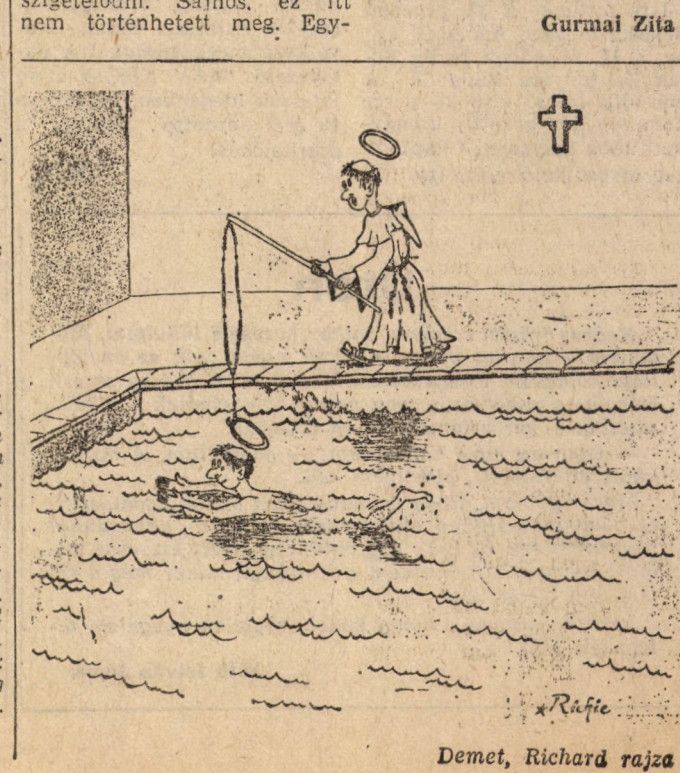
— Nagyon különös, s éppen

Rég nem látott barátom üdvözlésére kaptam fel a fejemet minap a büfében. Valóban régen nem láttuk egymást, s az örm és csodálkozás után naivan tettem fel a kérdést:

— Mit keresel itt? S külnben is: hogy-hogy nem láttalak eddig, holott már több mint egy hónapja elkezdődött a félév?

— Februárban majd jövők — volt a csendes, kimért, és mindent megmagyarázó válasz. S aligha tudtam volna leplezni meglepődésemet: (Lrtelmes srác. Önálló, elfogadható gondolatai vannak mind a tanulásban, mind a köznapidolgozatban. Néha nem értettem, miért tesz valamit egészen másként, mint ahogyan én tenném, s ebből hogyan sikeredik mégis számára értelmes, használható dolog. Szeret olvasni, főleg a pg-t kedveli, helyenként fejből idézi Marxot.)

— Mit csináltál? Hol szüthattál el annyira bármít is, hogy egy évet vesztél, s jövőre újra elsőként kezdj! —

Gurmai Zita

Demet, Richard rajza